

**QORTI ĊIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

IMHALLEF

**Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)**

Illum, 24 ta' Ġunju 2021

Rikors Numru: 184/17 AL

A B

vs

C D B

(Numru Progressiv tal-Att taz-Zwieġ: 1557/1994)

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat tal-attur li permezz tiegħu ppremetta:¹

- 1. Illi l-partijiet izzewġu nhar it-tnejn (2) ta' Settembru tas-sena elf, disa' mija u erbgħa u disgħin (1994) fil-parroċċa ta' San Ġuzepp Msida, kif jirrizulta miċ-Ċertifikat taz-Zwieġ tagħhom mal-prezenti anness u mmarkat bħala 'Dok A'.*

---

¹ Fol. 1 – 11.

2. *Illi l-partijiet għandhom tleqq ulied: E F B illi twieled nhar it-tmintax (18) ta' Lulju tas-sena elfejn u ħamsa (2005) u għalhekk huwa minuri; G-H B illi twieldet nhar is-sitta u għoxrin (26) ta' Ġunju tas-sena elf disa' mija u ħamsa u disgħin (1995) u għalhekk hija maġġorenni u I-J B illi twieldet nhar il-wieħed u għoxrin (21) ta' Mejju tas-sena elf disa' mija u wieħed u disgħin (1991) u li għalhekk hija ukoll maġġorenni. Iċ-ċertifikati tat-twelid tal-ulied huma hawn annessi u mmarkati bħala 'Dok B1', 'Dok B2' u 'Dok B3'.*
3. *Illi l-ħajja konjugali ta' bejn il-kontendenti saret impossibbli minħabba f'inkompattibilita' ta' karattru, u l-ħajja tal-kontendenti flimkien m'għadhiex aktar possibbli minħabba illi z-zwieġ tagħhom tkisser irrimedjabbilment bi htija tal-istess intimata.*
4. *Illi l-esponenti ġie awtorizzat illi jintavola dawn il-proċeduri permezz ta' digriet ta' din l-Onorabbli Qorti tal-erbghatax (14) ta' Ġunju tas-sena elfejn u sbatax (2017), li jinsab mal-prezenti anness u mmarkat bħala 'Dok. C'.*
5. *Illi r-rikonċiljazzjoni bejn il-partijiet mhiex possibbli u għalhekk kellha ssir din il-kawza bl-ispejjez kontra l-intimata.*

Għaldaqstant, għar-raġunijiet premessi u prevja kull provvediment ieħor li din l-Onor. Qorti jidrilha huwa xieraq u opportun fiċ-ċirkostanzi, jogħgobha:

1. *Tippronunzja u tiddikjara s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti konjuġi B għar-raġunijiet premessi imputabbli lill-intimata, u minħabba li z-zwieġ tkisser irrevokabilment;*
2. *Tordna illi l-kura u kustodja tal-minuri E F B, bin il-kontendenti, tiġi fdata konguntivament liz-zewġ partijiet;*
3. *Tistabbilixxi l-ġranet li fihom il-minuri E F għandu jkollu aċċess għall-missieru l-esponenti;*
4. *Tiddikjara illi lkonvenuta iddekadiet minn kull jedd għall-manteniment tagħha skont il-Liġi;*

5. *Tiddikjara xjolta l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn ilkontendenti, tillikwida l-istess kominunjoni, taqsamha f'zewġ mporzjonijiet u tassenja waħda lir-rikorrenti u l-oħra lill-intimata, u dan okkorrendo b'opera ta' perit nominandi sabiex jillikwida l-istess kominunjoni, u billi jiġi nominat nutar sabiex jirċievi l-att relattiv u kuratur sabiex jirrapresenta lill-eventwali kontumaċja fuq l-istess att;*
6. *Tapplika kontra l-konvenuta interament jew in parti d-disposizzjonijiet tal-artikolu 48 sa 53 tal-Kodiċi Ċivili;*
7. *Tordna lill-intimata sabiex tħallas jew tikkonsenja lill-esponenti skond il-kaz il-krediti u proprjeta' parafernali tiegħu skond il-kaz;*

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta ingunta minn issa stess in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda tal-attur;

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuta C D B, fejn eċċepiet:²

Illi t-talbiet attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt.

Illi l-konvenuta ma għamlet xejn ħazin li minħabba fih seta jitkisser dan iz-zwieġ. Kien ir-raġel li sar ħati kontra martu ta' adulterju, sevizzi u ingurji gravi. Oltre minn hekk hu abbundana d-dar matrimonjali u l-familja biex mar jgħix ma' mara oħra.

Illi l-konvenuta ma għamlet xejn ħazin li minħaba fih hi għandha tiddekadi mid-dritt li tirċievi manteniment;

Illi hu fl-interess tal-minuri E F B ta' tmax-il sena li l-kura u kustodja tiegħu tkun fdata f'idejn il-konvenuta;

Illi kull aċċess tal-missier għall-minuri ma għandux isir fil-presenza ta' persuni li magħhom l-attur jista' jkollu relazzjoni;

---

² Fol. 46.

Illi ma hemmx raġuni jew lok li jiġu applikati l-Art 48 sa 53 tal-Kodiċi Ċivili fil-konfront tal-konvenuta – dawn l-artikoli għandhom jiġu applikati fil-konfront tal-attur jekk il-Qorti tikkonċedi s-separazzjoni;

Illi l-konvenuta ma għandha xejn x'tagħti lill-attur.

Illi l-konvenuta trid missalva dan iz-zwieġ u għalkemm hi baqgħet tittenta li tagħmel dan l-istess ma jsta jingħad għall-attur li ġie mogħmi minn mara oħra li ukoll għadha mizzwġa;

Illi l-konvenuta qed tipprevalixxi ruħha minn din ir-risposta tagħha biex tipprezenta kontro-talba tagħha.

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenut;

Rat il-kontro-talba tal-konvenuta li permezz tagħha ppremettiet.³

Peress illi l-konvenuta ilha mizzewġa lill-attur mit-2 ta' Settembru 1994 u minn dan iz-zwieġ twieldu tlett itfal li wieħed minnhom biss għadu minorenni –cioe' E F li twieled fit-18 ta' Lulju 2005;

Peress illi l-partijiet għandhom zewġ itfal oħra li hum maggorenni – I Ereika B taħdem u għandha 26 sena u tifla oħra, G H, għandha 22 sena u għadha tistudja għal midwife;

Peress illi l-attur sar ħati ta' ingurji gravi, sevizzi u moħcrija u adulterju lejn martu; u fil-fatt l-attur telaq u abbanduna id-dar matrimonjali biex mar jgħix ma' mara oħra. L-attur issa qed jgħid li dan iz-zwieġ ġie rez impossibbli minħabba inkompattibilita' ta' karattru. Dan mhux ezatti minnu għax ir-raġuni vera għas-separazzjoni kienet li l-attur sab mara oħra li fixklitu;

Peress illi l-konvenuta, ma ikkommettiet ebda ħtija li setgħet wasslet għal dan it-tkissir irremdjabbli taz-zwieġ u għalhekk hi għandha titħalla tkompli tgħix fid-dar matrimonjali xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, flimkien mat-tlett uliedha u ad esklużjoni tal-attur sakemm dan ma jirritornax biex isalva iz-zwieġ;

---

³ Fol. 19 – 21.

Peress illi l-Qorti tat l-awtorizzazzjoni biex tinbeda din il-kawza;

Peress illi qed jiġu annessi digrieti mogħtija minn dina l-Onorabbli Qorti (Dok A1 u 2) li juru li r-raġel hu inibit milli jesponi lil minuri għall-persuni li magħhom hu jista' jkollu relazzjoni;

Illi l-konvenuta taħdem bħala għalliema u f'idha taqbad ċirka €1250 fix-xahar, waqt li r-raġel jaħdem bħala Technical Graphic – Monte Carmeli –hu jaqbad f'idu ċirka €1300 fix-xahar;

Peress li l-attur għandu jibda jhallas manteniment għat-tifel E F li imur skola De La Salle u għal G H li għadha qed tistudja; kif ukoll għandu jhallas nofs l-ispejjez tas-saħħa u edukazzjoni ta' dawn iz-ewġt itfal;

Jgħid l-attur għaliex m'għandiex din il-Qorti:

- 1. Previa li ma jiġix salvat iz-zwieġ (kif del resto trid il-konvenuta) jekk tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti tagħmel dan minhabba minacci, ingurji gravi, sevizzi, u moħqrija, abbandun u adulterju tal-attur lejn il-konvenuta ai termini tal-Kodiċi Ċivili u minhabba inkompatibilita' ta' karattru;*
- 2. Tiddikjara u tordna li l-istess attur jitlef id-drittijiet kontemplati fl-artikolu 631, 633, 633A, 825, 826 u 827 tal-Kodiċi Ċivili u tapplika kontra l-attur u favur l-attriċi id-disposizzjonijiet tal-Artikolu 48 u artikoli sussegwenti tal-Kodiċi Ċivili;*
- 3. Tordna it-tmiem u x-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet;*
- 4. Tillikwida l-istess komunjoni tal-akkwisti jekk hemm bżonn permezz ta' periti nominandi u (ħlief għad-dar matrimonjali) taqsam l-istess bejn il-kontendenti nofs kull wieħed b'dan pero li lill-konvenuta għandhom jiġu assenjati fl-intier tagħhom l-akkwisti li saru bil-ħidma tagħha u jingħatalha lura dak li hi tat lill-attur b'donazzjoni bil-ħsieb taz-zwieġ jew waqt iz-zwieġ jew b'xi titolu ieħor u b'dan illi l-konvenuta għadha tingħatha d-dritt skont artiklu 55A tal-Kodiċi Ċivili li waħedha mat-tfal tibqa' tgħix fid-dar matrimonjali;*

5. *Taħtar jekk ikun hemm bżonn Nutar u tiffissa data, lok u ħin sabiex jekk ikun hemm bżonn issir il-qasma tal-komunjoni tal-akkwisti (ħlief id-dar matrimonjali) kif likwidati u taħtar kuraturi deputati biex fil-kontumaċja jew l-assenza tal-attur jidhru minfloku;*
6. *Tiddikjara liema huma l-flus u/jew l-oġġetti parafernali li jappartjenu lil kull waħda mill-partijiet u tordna li qabel il-qasma tal-komunjoni tal-akkwisti kull parti tiegħu dak li hu parafernali tagħha;*
7. *Tordna li l-kura u l-kustodja tal-minuri tiġi fdata f'idejn il-konvenuta u tordna li kull aċċess tal-attur għall-minuri, ma jsirx f'ċirkostanzi li jistgħu jagħmlu ħsara morali jew materjali lill-minuri, u ma jsirx fil-prezenza ta' terzi li magħom l-attur ikollu relazzjoni;*
8. *Tordna li l-konvenuta waħedha tibqa' tghix flimkien ma' uliedha fid-dar matrimonjali xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx ad esklużjoni ta' zewġha u dan skont artiklu 55A tal-Kodiċi Ċivili;*
9. *Tordna lill-attur iħallas lill-attriċi retta alimentari fil-gimgha għaliha u għall-uliedha E F u G H skont kif tistabilixxi dina l-Onorabbli Qorti. Tordna li da nil-manteniment jiħallas direttament lill-mara mill-employer tal-attur. U tordna li da nil-manteniment jiġi awmentat kull sena skont kif jidrilha xieraq dina l-Onorabbli Qorti. U tordna lill-attur iħallas lil mara nofs l-ispejjez ta' edukazzjoni, attivitajiet extra-kurrikulari u saħħa taz-zewġt itfal E F u G H.*

Bl-ispejjez inkluzi dawk tar-rikors prezentat kontestwalment. L-attur minn issa ingunt biex jidher għas-subizzjoni.

Rat ix-xhieda tal-konvenuta rikonvenzjonata;

Rat illi l-attur gie debitament notifikat bir-risposta ġuramentata u t-talba rikonvenzjali tal-konvenuta nhar id-19 ta' Settembru 2017,⁴ izda ma pprezenta l-ebda risposta għal din it-talba;

---

⁴ Fol. 66.

Rat l-atti kollha ta' dan il-proċediment;

Rat l-affidavit tal-attur rikonvenzjonat;⁵

Rat l-affidavit tal-konvenuta⁶ u l-kontro-ezami tagħha;⁷

Rat il-verbali tas-seduti miżmuma mill-Assistenti Ġudizzjarji Dottor Greta Mifsud Agius u Dottor Maria Dolores Gauci, ix-xhieda li ddeponew quddiemhom u d-dokumenti esebiti mill-istess xhieda;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet finali tal-attriċi u n-nota responsiva tal-konvenut;

Rat illi l-kawża tħalliet għas-sentenza għal-lum.

Ikkunsidrat;

KONSIDERAZZJONIJIET:

1. L-Azzjoni Odjerna:

Permezz tal-azzjoni odjerna l-attur qiegħed jitlob lil din il-Qorti tiddikjara li C D B ħatja għat-tifrik taz-zwieg tagħhom u dan minħabba inkompattibiltà fil-karattru ai termini tal-Artikolu 40 tal-Kapitlu 16 tal-Liġijiet ta' Malta. Magħdud ma' dan l-attur jitlob ukoll lil din il-Qorti sabiex tirregola l-effetti konsegwenzjali għas-separazzjoni personali. Il-Qorti tagħmel referenza għar-rikors promotur li permezz tal-istess, l-attur jelenka x'inhuma l-pretensjonijiet tiegħu fil-kawża odjerna, u ċjoe':

1. Tippronunzja u tiddikjara s-separazzjoni personali bejn il-partijiet filwaqt li tiddikjara lill-konvenuta ħatja għat-tifrik taz-zwieg;
2. Tiddeċiedi rigward il-kura u kustodja tal-minuri E F B, billi tordna li tali kura u kustodja tiġi fdata konguntivament f'idejn il-partijiet;

---

⁵ Fol. 70 – 89.

⁶ Fol. 562 – 589.

⁷ Fol. 598 – 620.

3. Tiddeciedi u tistabilixxi kif għandu jiġi adoperat l-aċċess tal-attur versu l-minuri E F B;
4. Tapplika kontra l-konvenuta d-dekadenzi stipulati fl-Artikolu 48 *et seq* tal-Kodiċi Ċivili, filwaqt li tiddikjara li l-konvenuta iddekadiet minn kwalsiasi dritt li titlob jew tipperċepixxi manteniment minn għand l-attur;
5. Tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti, filwaqt li tillikwida u taqşam l-istess komunjonijoni tal-akkwisti bejn il-partijiet;
6. Tordna li l-konvenuta tħallas jew tikkonsenja dawk il-krediti u proprjeta' parafernali tiegħu.

Il-Qorti tirreferi wkoll għat-talba rikonvenzjonali tal-konvenuta, illi permezz tagħha l-konvenuta rikonvenzjonata titlob lill-Qorti:

1. Salv li ma jiġix salvat iz-zwieġ tal-partijiet u l-Qorti tgħaddi sabiex tippronunzja s-separazzjoni personali, dan għandu jsir billi in kwantu għar-responsabbilita' tat-tifrik taż-żwieġ, l-Qorti tiddikjara li l-htija għandha tiġi attribwita unikamet lill-attur minhabba htijiet imputabbli lil minhabba minacċji, ingurji gravi, sevizzi, moħqrija, abbandun, adulterju, u inkompattibilita' fil-karattru;
2. Tiddikjara u tordna li l-attur tilef dawk id-drittijiet kontemplati f'Artikolu 631, 633, 633A, 825, 826 u 827, filwaqt li tapplika kontra l-attur is-sanzjonijiet elenkati f'Artikolu 48 *et seq* tal-Kodiċi Ċivili;
3. Tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti, filwaqt li tillikwida u taqşam l-istess komunjonijoni tal-akkwisti bejn il-partijiet b'eskluzjoni għad-dar matrimonjali, u dan wara li fl-ewwel lok jiġu dikjarati u assenjati lilha u anke lill-attur dawk il-flus u /jew oġġetti parafernali, kif ukoll billi jingħataw lil konvenuta dawk l-akkwisti li saru bil-ħidma tagħha jew li tathom lill-attur b'donazzjoni jew xi titolu ieħor;
4. Tiddeciedi dwar il-kura u kustodja tal-minuri E F B, billi tordna li tali kura u kustodja tiġi assenjata esklussivament f'idejn il-konvenuta, filwaqt li tordna li kwalsiasi aċċess tal-minuri mal-missier jkun wiehed li ma

jagħmilx hsara morali jew materjali lil minuri, liema aċċess ma għandux jiġi eżerċitat fil-prezenza ta' terzi persuni li magħhom l-attur ikollu relazzjoni;

5. Tordna li l-konvenuta jibqala' id-dritt li tkompli ttrissjedi fid-dar matrimonjali flimkien ma' uliedha u dan ad esklużjoni tal-attur;
6. Takkorda manteniment għall-konvenuta u għal uliedha E F u G H.

Għaldaqstant, il-Qorti rat li minkejja li l-konvenuta tixtieq li ssalva z-zwieġ tagħha ma' zewġha, l-attur ma għandu l-ebda ħajra li jirrikonċilja u b'hekk huwa determinat rigward it-talba għall-pronunzja tas-separazzjoni. Fi kwalunkwe każ il-Qorti tikkunsidra li hemm disgwid kbir bejn il-partijiet fir-rigward ta' min għandu jiġi attribwit il-ħtija għat-tifrik taz-zwieġ u kif ukoll rigward l-effetti konsegwenzjali taz-zwieġ.

2. Is-Separazzjoni Personali u r-Responsabbilita' għat-Tkissir taz-Zwieġ:

Il-Verzjoni tal-Attur u l-Allegati Tortijiet tal-Konvenuta

L-attur jiddikjara fl-affidavit tiegħu illi ltaqa' mal-konvenuta martu meta kellu wieħed u għoxrin (21) sena u l-konvenuta kellha tmintax-il (18) sena. Qabel ma' l-partijiet bdew relazzjoni flimkien, jingħad illi l-konvenuta kellha relazzjoni oħra, minn liema relazzjoni l-konvenuta ħarġet tqila, izda din ir-relazzjoni ntemmet waqt li l-konvenuta kienet għadha tqila. Fil-fatt l-attur jirrileva illi huwa ltaqa' mal-konvenuta u beda relazzjoni magħha waqt li kienet tqila, u minkejja l-inkwiet mal-familjari tiegħu, l-attur xorta waħda għazel li jibqa' f'relazzjoni mal-konvenuta sforz l-imħabba li kellu għaliha. Jgħid ukoll li anke' l-konvenuta kellha ħafna problemi mal-familja tagħha, speċjalment ma' ommha stess, u dan in vista li nqabdet tqila qabel iz-zwieġ. Konsegwentament, twieldet I-J u l-ġenituri tal-konvenuta, allegatament bdew jitfgħu pressjoni fuq il-partijiet dwar meta ser jizzewġu sabiex b'hekk omm il-konvenuta teħles minn bintha u n-neputija tagħha hemm imsejha bhala '*tifla midinba*'.

Tant kemm l-attur kien imxebba' bil-persjoni u l-atteġjament tal-ġenituri tal-konvenuta, illi ddecieda li jizzewġu nhar it-2 ta' Settembru tas-sena 1994. Il-partijiet għamlu tiegħ zgħir għaliex il-finanzi ma kienux jippermettu, u

konsegwentament l-attur għaraf lil I bħala bintu għall-effetti kollha tal-liġi u dan bi pjaċir kbir da parti tiegħu. Barra minn hekk, il-partijiet xtraw fond ġewwa l-Imtida fejn riedu jistabbillixxu d-dar matrimonjali tagħhom. Wara sena miz-zwieġ tagħhom, il-partijiet kellhom tarbija u ċjoe' G-H. Iz-zewġt ibniet bdew jikbru u l-partijiet kienu qablu li kien wasal iz-zmien li I tkun taf il-verita' dwar il-missier bijoloġiku tagħha. Jiġi rilevat li meta I kellha madwar erbatax-il (14) sena hija riedet tfitteż lil missierha bijoloġiku u l-partijiet kienu qablu magħha.

Minn dakinhar li I sabet lil missierha bijoloġiku, l-attur jgħid li kien beda l-inkwiet. L-attur jgħid illi filgħaxija stess hekk kif daħal fil-kamra tas-sodda, sab lill-konvenuta fuq is-sodda u qaltli *“naħseb li zbaljajt li zzewiġtek”* u l-għada l-attur sema' ukoll lil I tgħid lil missierha bijoloġiku *“li kien għal mummy hija diġa' telqet mid-dar”*. Ma' dan il-kliem, l-attur mar isib lil konvenuta u kien inqala' ħafna ġlied. Għaldaqstant l-attur jikkontendi illi *“minn mindu tfaċċa il-missier naturali ta' I f'ħajjina dejjem spiċċajna nikkumbattu”*. L-attur jgħid li kien idejqu ċertu aġir tal-missier naturali ta' I, u kien ukoll tkellem mal-konvenuta u uriha bix-xewqa tiegħu illi kemm jista' jkun l-konvenuta ma tkellimx lil missier it-tifla, u jingħad li l-konvenuta qablet miegħu. Madanakollu darba fost l-oħrajn, l-attur kien niezzeż il-bandli fejn martu u t-tfal, u sab lil konvenuta tkellem lil missier I kwai wiċċ'imb'wiċċ. Wara dan l-episodju nqala' ħafna ġlied bejn il-partijiet, tant li kellhom jintervjenu l-ġenituri tal-partijiet.

Minkejja dan id-disgwid, l-attur beda jipprova jirranġa l-affarijiet ta' bejnu u martu u b'hekk beda jattendi mal-konvenuta l-Komunita' Reliġjuża bl-isem ta' Mixja Neokatekuminali. Fil-bidu kolloxx kien sejjer ħarir, tant li l-partijiet kellhom wild ieħor u ċjoe' lil E F. Izda maz-zmien, l-attur jammetti illi waqaf imur il-Komunita' ma' martu u s-sitwazzjoni ta' bejniethom reġgħet bdiet tiggrava. Il-konvenuta bdiet tevita l-intimita' u kien ikollhom relazzjoni intima biss meta riedet il-konvenuta. Jiġi allegat ukoll illi l-intimita' ta' bejn il-partijiet komplet sejra lura, tant li meta l-attur kien jittenta jersaq lejn martu, din kienet tgħidli *“mur sib il-kelb ta' missierek”* jew *“ħaffer toqba bir-rebekkin ġol-ħajt”*. L-attur jgħid illi fl-aħħar il-konvenuta kienet irrilevat miegħu illi kienet izzewġitu biex I ikollha missierha. B'hekk fil-fehma tal-attur, il-konvenuta izzewġet lill-attur għall-skopijiet tagħha u mhux għax kienet verament tħobbu. Għalhekk u minħabba l-ġlied kontinwu ma' martu, l-attur jgħid li ma setgħax jibqa' għaddej f'dik il-ħajja.

Kwistjoni oħra li dwarha l-partijiet kellhom id-disgwid kienet il-finanzi. Jingħad illi kemm l-attur u kif ukoll il-konvenuta minn dejjem kienu jaħdmu u originarjament kien l-attur li kien jieħu ħsieb il-finanzi tal-koppja. Madanakollu darba fost l-oħrajn, il-konvenuta kienet qalet lill-attur li riedet tibda tieħu ħsieb hi l-finanzi tal-familja u l-attur jgħid li ma sabx problema li l-konvenuta tagħmel dan. Izda jkompli billi jallega illi qatt ma seta' jifhem kif kienet qiegħda tqassam il-flus għaliex dawn tal-aħħar kienu qegħdin itiru. L-attur jgħid illi fi tnejn u għoxrin (22) sena zwieg qatt ma rnexxielhom jimlew id-dar u qatt ma kienu jsiefru għajr għal darba waħda biss. L-attur jallega li l-konvenuta kienet saret dominanti fuq flushom u tgħidlu sabiex ma jigbidx flus mill-paga tiegħu izda minnflok jonfoq biss il-flus li kien idahħal mill-*part-time*, çjoe' hamsin Ewro (€50) fil-gimgha. Hekk kif l-attur ipprova jfiehem lill-konvenuta li dan ma setgħax ikun, il-għlied kompli jeskala. Saħansitra gie allegat li l-konvenuta kienet toqgħod attenta ferm jekk l-attur jigbidx flus minn xi ATM u jekk jixtri xi haġa, titolbu l-irċevuta. Barra minn hekk u minħabba s-sitwazzjoni li kien jinsab fiha l-attur, meta kien jgħin lil missieru jagħmel l-arloġgi tal-lira, missieru kien jagħtih xi haġa tal-flus bil-moħbi tal-konvenuta.

Minkejja s-suespost, l-attur jallega li l-konvenuta kienet għaddiet minn perjodu matul iz-zwieg fejn riedet tagħti b'donazzjoni d-dar matrimonjali lill-Komunita' Religjuza. Magħdud ma' dan l-attur jgħid ukoll illi l-konvenuta kellha ukoll it-tendenza li tara lil kullhadd ħazin. Fil-fatt f'dan il-kuntest, l-attur jagħmel referenza għar-relazzjoni li l-konvenuta kellha ma' Melanie, li tiġi l-mara ta' ħuha, fejn kienet tgħid kontriha minn wara daharha u meta tiltaqa' magħha kienet tmur tiġri tbusha u tgħannaqha.

In vista tas-suespost, l-attur jammetti li din il-ħajja ma kienetx għalih, u ltaqa' ma' mara oħra li magħha beda jiftaħ qalbu. Jikkonferma ukoll li għal ħabta ta' Settembru 2014, il-konvenuta u uliedu kienu rawh ma' din il-mara, fejn dawn dlonk keċċewh mid-dar u ħadulu l-ħwejjeġ għand il-ġenituri tiegħu. Wara ffit jiem, l-attur jgħid li l-konvenuta kienet kellmet lill-attur u talbitu skuza għal dak li kienet tagħmillu u talbitu sabiex imur lura d-dar. Izda l-attur ma riedx jaf u jgħid li "*jien ma kellix triq oħra, ma hallitli l-ebda għazla oħra ħlief li nsib mħabba oħra*". B'hekk l-attur beda t-triq għas-separazzjoni. Huwa ma jistgħax jifhem kif l-konvenuta hija disposta li jmur jgħix lura d-dar magħha filwaqt li jibqa' mal-*partner* tiegħu. L-attur jikkontendi illi huwa jhossu ngannat u l-

konvenuta zzewġitu għal skopijiet tagħha, meta hu dejjem ried relazzjoni sura bbazata fuq l-imħabba.

Il-Verzjoni tal-Konvenuta u l-Allegati Tortijiet tal-Attur

Fl-affidavit tagħha l-konvenuta tispjega illi hi dejjem ħabbet lil zewġha u lil uliedhom. Minn dejjem ħadmet *full time* bhala għalliema għajr għal perjodu ta' ħames snin meta kellha l-aħħar zewġt ulied, u dan filwaqt li kienet tiegħu ħsieb id-dar u l-familja. Tistqarr illi hi u l-attur dejjem ħadmu u ġemmġu l-flus sabiex ma jkollhomx dejn fuq id-dar matrimonjali jew mobbli oħra.

Konsegwentament il-konvenuta tkompli tirrileva fl-affidavit tagħha illi għal ħabta tal-2014 hija qabdet lil zewġha jaqlibilha. Tgħid illi l-infedelta' ta' zewġha kienet ta' xokk għaliha u anke għal uliedhom, tant li dawn tal-aħħar kienu qabdulu l-ħwejjeg u ħaduhom għand in-nanniet paterni tagħhom, izda l-konvenuta min-naħa l-oħra tgħid li kienet disposta li taħfirlu, tgħinu sabiex jerga' jirritorna lura d-dar. Għal ftit jiem jidher li l-attur reġa' mar lura fid-dar matrimonjali, izda l-konvenuta reġgħet qabditu jkun infidil lejha. Il-konvenuta tgħid li kienet lesta sabiex mill-ġdid taħfirlu u talbitu sabiex jibqa' d-dar, izda hu saħaq li ma setax jibqa' anke għaliex uliedhom il-bniet kienu bil-wisq irrabjati għalih. Il-konvenuta tikkontendi li "*l-maħfra u l-imħabba jegħlbu kollox u huma aktar qawwija mill-mibgħeda u t-tpattija. Jiena nemmen ukoll fix-xwieġ dejjiemi u għalhekk ukoll jiena lesta naħfer lil zewġi*". Minkejja li l-attur ilu li telaq mid-dar matrimonjali sa mill-2014, il-konvenuta għadha sal-prezent disposta li tilqa' lil zewġha, taħfirlu u tkompli miegħu fejn hallew l-affarijiet ta' bejniethom.

Magħdud mal-premess u in kontro-ezami, l-konvenuta tikkontendi illi l-problemi ta' bejn il-partijiet ma nqalgħux meta feġġ f'ħajjithom il-missier bijoloġiku ta' I, izda għaliex "*minn dejjem kien jaħdem ħafna u ma kienx iqatta' ħin magħna bizzejjed. Kont nibkili biex iqatta' l-off days miegħu u mat-tfal. Minn hemm beda l-inkwiet*".⁸ Madanakollu, hi stess tikkonferma li meta missier I għamel kuntatt magħhom, hi kienet stqarret ma' zewġha li "*minħabba l-fatt li inti ma tantx turini mħabba xi kultant naħseb li għamilt zball li zzewwiġtek*".⁹

---

⁸ Fol. 602.

⁹ *Ibid.*

Tikkonferma ukoll li qalet lill-attur illi *“zzewwiġt biex ikollna familja; u waħda minn l-affarijiet biex it-tifla jkollha missier, imma jien kont inhobbu; jaf hu. U għadni s’issa”*.¹⁰ Magħdud ma’ dan tirrileva ukoll li l-partijiet marru għand diversi professjonisti sabiex isalvaw iz-zwieġ tagħhom, fosthom s-Sur Charlie Azzopardi, Fr Charles Tabone, Fr Marcellino Girlando, u l-psikjatra Joe Cassar u tišhaq li *“jiena kont lesta li mmur kullimkien. Għadni s’issa jekk ikun irid. Il-problema dejjem kienet għax qabad din ir-relazzjoni. Hu mhux għax qiegħed fir-relazzjoni. Jiena nemmen għax inqabad f’xibka u ma jistax johroġ minnha. Għax jiena nemmen li r-raġel tiegħi f’qalbu għadu jhobbni, u naf x’jien ngħid”*.¹¹

Rigward it-thaddin reliġjuż tal-konvenuta, fil-kontro-ezami johroġ illi l-konvenuta tiffirma parti minn Komunita’ Reliġjuża li jisimha Mixja Neokatekuminali, li fi kliem il-konvenuta din il-komunita’ *“tišhaq biss li l-bniedem jekk irid ikun nisrani jgħix il-kmandamenti... Pero’ you are free li jekk trid itlaq. Fil-fatt darba tlaqt għax hassejtni li rrid inqatta’ iktar hin miegħu”*.¹²

Il-Prinċipji Legali rigward ir-Responsabbilita’ għat-Tifrik taz-Zwieġ

Il-Qorti sejra tgħaddi sabiex tistabilixxi dawk il-prinċipji legali li huma relevanti sabiex sussegwentament jiġu applikati għal kaz odjern.

a. Artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili: Minaċċji, Moħqrija, Sevizzi u Offiżi Gravi

Fl-ewwel lok il-Qorti tagħmel referenza għal Artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta’ Malta, li jstipula:

“Kull waħda mill-persuni miżżewġin flimkien tista’ titlob il-firda minħabba eċċessi, moħqrija, theddid jew offiżi gravi tal-parti l-oħra kontra l-attur, jew kontra xi wieħed jew ieħor mit-tfal tiegħu, jew minħabba li l-ħajja flimkien ma tkunx għadha possibbli għax iż-zwieġ ikun tkisser irremedjabilment”.

Il-Qorti tibda sabiex tagħmel referenza għal kaz fl-ismijiet **Elisa Thompson vs. Edward Thompson**,¹³ fejn gie stabbilit illi sabiex tiġi promossa b’suċċess l-

¹⁰ Fol. 605.

¹¹ Fol. 609.

¹² Fol. 610.

¹³Deċi - ża mill-Onorabbli Prim’Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-12 ta’ Mejju 1925 u kkwotata fis-Sentenza deċiża minn dina l-Onorabbli Qorti diversament preseduta mill-Onorevoli Mħallef Raymond C. Pace nhar it-2 ta’ Ottubru 2003 [Ċit. Numru 1677/1995/RCP].

azzjoni tas-separazzjoni personali, ma hemmx il-ħtieġa illi jiġu ppruvati l-eċċessi, sevizzi, minaccji u l-ingurji gravi b'mod kumulattiv, iżda jkun suffiċjenti illi tiġi pprovata raġuni waħda sabiex jiġi stabbilit illi l-ħajja matrimonjali tkun ġiet reża impossibbli da parti ta' xi waħda mill-partijiet jew min minnhom.

Hemm ġurisprudenza kostanti li tispjega l-motivi elenkati f'Artikolu 40 hawn fuq ċitat. F'dan l-istadju ssir referenza għas-sentenzi fl-ismijiet: **Maria Mifsud vs Vincenzo Mifsud**¹⁴ u **Antoinette Cauchi vs Alexander Cauchi**,¹⁵ fejn ġie ritenut illi fir-rigward ta' moħqrija, “*Ĉerti fatti, kliem u modi ta' azzjoni jew atteggiamenti illi jistgħu irendu l-ħajja komuni insapportabbli, huma ritenuti mid-dottrina bħala sevizzi*” u fir-rigward ta' ingurji u offizi gravi li dawn “*ma ġewx speċifikament dezinjati mid-dottrina imma l-karattru ġenerali tagħhom ġie dejjem imħolli fis-sagaċja u l-kuxjenza ta' l-Imħallef sabiex jivvalutahom*”, filwaqt li ġew definiti bħala li “*jinkludu kliem jew aġir illi joffendu l-pudur ta' dak illi jkun minkejja illi dawn jirreferu għal affarijiet veru jew foloz*”, rispettivament. Min-naħa l-oħra u b'mod speċifiku fir-rigward ta' theddud u vjolenza, il-Qorti ma tixba' qatt tirrepeti illi “*Il-liġi tikkontenta ruhha bil-persistenza f'ċerta mġieba ħazina u mhux b'xi atti izolati waqt xi tilwima*”.¹⁶

b. Artikolu 38 tal-Kodiċi Ċivili: Adulterju

L-adulterju wkoll huwa motiv għas-separazzjoni fil-Liġi Maltija u fil-fatt, il-Kodiċi Ċivili jistipula: “*Kull parti mizzewġa tista' titlob il-firda minħabba l-adulterju tal-parti l-oħra*”.¹⁷ Magħdud ma' dan, il-ġurisprudenza kostanti tagħna tirritjeni illi “*L-adulterju hija bla dubju l-kawża l-iżjed gravi li għaliha l-liġi tawtorizza sseparazzjoni personali*”¹⁸.

Il-kwistjoni kollha ddr fuq il-prova tal-istess adulterju u jekk min jallega l-istess, jistax fattwalment jagħti prova tagħha. F'dan l-istadju, il-Qorti tagħmel referenza għall-kawża fl-ismijiet **Maria Dolores sive Doris Scicluna vs. Anthony Scicluna**¹⁹ fejn ġie dikjarat li: “*L-adulterju minn dejjem ġie meqjus bħala l-*

¹⁴Deċiża mill-Onorabbli Prim' Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-30 ta' Ġunju 1961, Vol. XLV C.ii.708.

¹⁵Deċiża mill-Onorabbli Prim' Awla tal-Qorti Ċivili preseduta mill-Onorevoli Mħallef Raymond C. Pace fit-2 ta' Ottubru 2003 [Ċit. Numru 1677/1995/RCP].

¹⁶**Antonia Mifsud vs. Giuseppe Mifsud**, deċiża mill-Qorti tal-Appell Ċivili nhar il-21 ta' Frar 1969.

¹⁷ Artikolu 38 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

¹⁸ **Hugh Greengrass vs. Lucia Greengrass**, deċiża nhar it-2 ta' Ottubru 2003 mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, (Ċitazzjoni 98/2002/IRCP).

¹⁹ Deċiża nhar is-27 ta' Novembru 2011 mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, (Ċitazzjoni 1715/2001/IRCP).

kawżali l-aktar gravi li għaliha l-liġi tawtorizza s-separazzjoni personali ..... Huwa ormai paċifiku fid-dottrina u fil-ġurisprudenza li l-adulterju jista' jkun pruvat permezz ta' indizzji u preżunzjonijiet, purché dawn ikunu gravi, preċiżi u konkordanti, b'mod li ma jhallu ebda dubju f'min għandu jiġġudika”.

c. Artikolu 41 tal-Kodiċi Ċivili: Abbandun

L-abbandun huwa motiv għas-separazzjoni fil-Liġi Maltija u fil-fatt, il-Kodiċi Ċivili jistipula: “*Kull waħda mill-partijiet miżżewġa tista' wkoll titlob il-firda jekk, għal sentejn jew iżjed, tkun abbandunata mill-oħra, mingħajr raġuni tajba*”. Kemm mid-diċitura tal-artikolu u wkoll minn ġurisprudenza kostanti tagħna jirriżulta illi l-kriterji sabiex azzjoni bħal din tirnexxi huma tnejn, u ċjoe' l-abbandun idum għal sentejn jew iżjed, filwaqt li l-abbandun iseħħ mingħajr raġuni tajba.

Fil-kawża **Andrea Avellino vs. Regina Avellino**,²⁰ insibu tifsira ċara ta' dawn il-kriterji, fejn intqal: “*Illi dwar l-abbandun, jingħad li l-istess, biex jista' jikkostitwixxi kawżali tas-separazzjoni, irid, appartati ż-żmien, li fil-każ se maj jikkonkorri, illi jkun sar bla għusta kawża. Huwa fatt li l-apprezzament taċ-ċirkustanzi “di fatto” li l-abbandun mid-dar ikun sar volontarjament (ċjoe bla kawża għusta), b'mod li jkun jista' jagħti lok għas-separazzjoni personali għall-htija ta' min jirrikorri għalih, huwa mħolli fil-kriterju tal-maġistrat deċidenti; kif ukoll gie deċiż illi mhux kwalunkwe allontanament ta' konjuġi mid-domicilju konjugali jikkostitwixxi l-prova ta' l-abbandun volontarju: imma jrid ikun jirriżulta minn fattijiet li juri l-intenzjoni żgura, ferma u pożittiva, ta' min jabbanduna, li ma jergax imur jgħammar mal-parti l-oħra. U biex ikun kundannabbli, l-abbandun irid ikun kapriċċuż, u mhux għustifikat minn xi motiv raġjonevoli”.*

Illi hawn issir referenza għall-kawża fl-ismijiet **Josephine Anne Edwards vs. Avukat Dr. Joseph Xuereb noe**,²¹ fejn il-Qorti sostniet illi: “*Biex jikkostitwixxi motiv ta' separazzjoni, l-abbandun irid ikun ingust fiż-żmien tiegħu kollu ta' sentejn...*”

Applikazzjoni tal-Prinċipji Legali għal Kaz Odjern

²⁰ Deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-16 ta' Diċembru 1949.

²¹ Deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-22 ta' Frar 1961.

Stabbilit il-qafas legali, il-Qorti sejra tgħaddi sabiex tapplika l-prinċipji hawn fuq imsemmija għal kaz odjern. Il-Qorti tevalwa li l-provi f' din il-kawza u fir-rigward tal-ħtija għat-tifrik taz-zwieg huma verament skarni hekk kif il-partijiet ipproduċew biss l-affidavits tagħhom mingħajr xi korraborazzjoni ulterjuri. Għaldaqstant il-Qorti hija kostretta li tagħti l-ġudizzju tagħha abbazi ta' dawn iz-zewg affidavits, fejn il-kelma ta' parti tmeri lil dik tal-parti l-oħra.

Mill-provi jirrizulta nkontestat li l-partijiet izzewgu nhar it-2 ta' Settembru 1994, u minn dawn iz-zwieg għandhom tlett (3) itfal, ċjoe' I, G u E, li twieldu rispettivament nhar il-21 ta' Mejju 1991, is-26 ta' Ġunju 1995 u t-18 ta' Lulju 2005. Sfortunatament il-partijiet irriskontraw problemi fil-ħajja konjugali li wasslu għall-isfaxxament tal-istess, bir-rizultat li għal ħabta ta' Settembru tas-sena 2014 l-attur ma baqgħax jgħix fid-dar konjugali. Min-naħa waħda, l-attur jishaq illi z-zwieg ta' bejn il-partijiet tfarrak minħabba inkompattibilita' fil-karattru, liema inkompattibilita' għet ikkawzata permezz ta': (i) r-raġuni għaliex seħħ dan iz-zwieg, (ii) il-prezenza tal-missier bijoloġiku ta' I B, (iii) l-intimita' ta' bejn il-mizzewġin, u (iv) it-tqassim, l-infiq u t-tfaddil tal-finanzi. Min-naħa l-oħra, il-konvenuta tishaq li z-zwieg falla minħabba: (i) it-tul ta' ħin li l-attur kien jaħdem, (ii) ir-relazzjoni adultera li l-attur kellu jew għad għandu ma' mara oħra, u (iii) it-tluq tiegħu mid-dar matrimonjali, liema kwistjonijiet taw lok għal minaċċi, moħqrija, ingurji gravi, adulterju, abbandun u inkompattibilita' fil-karattru.

a. Allegazzjonijiet tal-Attur

Fir-rigward tar-*raġuni għaliex seħħ iz-zwieg in kwistjoni*, il-Qorti kkunsidrat li l-attur huwa tal-fehma illi ġie ngannat għaliex il-konvenuta zzewġitu għal skopijiet tagħha u mhux għax verament kienet tħobbu.²² Mill-atti jirrizulta li huwa minnu li l-konvenuta qalet lill-attur illi zzewġitu biex ikollha familja in vista li kienet diġa' tqila b'wild haddieħor meta ltaqgħat u bdiet relazzjoni miegħu. Barra minn hekk, il-konvenuta tikkonferma li qalet ukoll lill-attur li kellha dubju jekk għamlitx sewwa li zzewġitu għaliex "*ma tantx turini mħabba*".²³

---

²² Fol. 75.

²³ Fol. 602.

Il-Qorti tibda sabiex tissottolineja illi *in primis* huwa importanti li l-kliem li l-konvenuta qalet lill-attur, għandhom jittieħdu fil-kuntest adegwat u mhux in *vacuum*. Il-Qorti tifhem li l-passat tal-konvenuta ma kienx wiehed faċli hekk kif bħala tfajla ta' tmintax-il (18) sena, inqabdet tqila u ġiet mħollija bħall-erbgħa fost il-ġimgħa minn missier it-tarbija, u *di piu'* sabet rezistenza qawwija mill-familja tagħha u min-nies oħra dwar l-istess tqala – hekk kif ġie kkonfermat mill-attur stess fl-affidavit tiegħu u kif ukoll b'mod indirett mill-konvenuta permezz tal-estratt tal-gazzetta ezebita mill-attur, fejn l-konvenuta qasmet l-esperjenza tagħha sabiex tagħti wens u kuragġ lil tfajliet oħra li sabu rwieħhom fis-sitwazzjoni tagħha.²⁴ Il-Qorti tifhem ukoll il-ġest mill-isbaħ da parti l-attur li għazel b'mod volontarju li jieħu hsieb u jhobb tifla li ma kienetx bijoloġikament tiegħu, izda rrikonoxxiha daqslikieku kienet tiegħu u dan sforz l-imħabba li kien iħoss lejn il-konvenuta.

Madanakollu l-Qorti thoss ingust li f'dan l-istadju li l-attur jitfa' dubju fuq is-sentimenti tal-konvenuta u juza kliemha li probabilmment intqal f'kuntest differenti. Il-Qorti tinsab moralment konvinta li l-konvenuta verament kienet u għadha thobb lill-attur. Fil-fatt il-konvenuta stess tammetti li għalkemm huwa minnu li zzewġet lill-attur sabiex ikollha familja u bintha I jkollha missier, hija tgħid ukoll "*imma jien kont inhobbu; jaf hu*".²⁵ Magħdud ma' dan, il-Qorti ssib il-konvinzjoni tagħha dwar l-imħabba konsistenti tal-konvenuta għall-attur minn zewġ kwistjonijiet ulterjuri. Fl-ewwel lok mill-estratt tal-gazzetta, ezebit mill-attur, fejn il-konvenuta stess kitbet "*Imma għax zammejt lit-tarbija, Alla ppremjani. Kif għalaqt sitt xhur tqala, iltqajt ma' ġuvni u bdejna noħorġu flimkien bħala ħbieb. Kelli tifla l-ġmiel tagħha. Dan il-ġuvni sab reazzjoni qawwija kontra tiegħu mill-familjari tiegħu, talli kien qed johroġ miegħi. (...) Il-Bambin ried li llum jien u dan il-ġuvni qegħdin naħsbu biex nizzewġu u lit-tifla ngħidlek li jhobbha aktar milli kieku kienet bintu. (...) Illum meta nara t-tarbija ngħid kemm nixtieq li jkolli oħra dalwaqt!*".²⁶ Fil-fehma tal-Qorti dan il-kliem juru kemm il-konvenuta kienet ferħana bil-wild tagħha, grata lejn l-attur li daħal f'ħajjitha u biddililha ta' taħt fuq, u mimlija speranza li jkollha tfal oħra mal-attur. Illi li kieku l-konvenuta riedet biss zwiġ ta' konvenjenza u ma kienetx thobb lill-attur, l-Qorti hija tal-fehma li l-konvenuta ma kienetx titkellem b'tali mod, u lanqas ma kien ikollha x-xewqa li jkollha tfal miegħu, tenut kont li fil-verita' hi kienet saret diġa' omm wara relazzjoni intima ma' haddiehor. Barra minn hekk u

---

²⁴ Fol. 78.

²⁵

²⁶ Fol. 78.

fit-tieni lok, mill-atti jirrizulta ripetutament li l-konvenuta baqgħat tinsisti li kienet lesta li ma tkomplix bil-kawza odjerna, taħfer u tilqa' lura b'idejn miftuħin lil konvenut għaliex hi kienet għadha thobbu u tammetti li *"nibkih kuljum"*.²⁷ Għal Qorti dan ma jidhirx kliem u aġir ta' mara li ma thobbx. Anzi pjuttost il-kuntrarju, hekk kif il-Qorti tammetti illi dan huwa wieħed mill-kazijiet, jekk mhux l-unika kaz, fejn minkejja ammissjoni ta' adulterju da parti r-raġel, il-mara hija lesta li tilqgħu lura daqslikieku ma ġara xejn.

Min-naħa l-oħra u fir-rigward tal-frazi tal-konvenuta fejn qalet lill-attur li ddispjaċiha li zzewgitu, il-konvenuta tispjega illi hi qalet hekk lill-attur għaliex ma kienx qiegħed juriha mħabba u attenzjoni bħalma riedet hi, anzi kienet qiegħda thossu jitbiegħed minna.²⁸ Mill-provi ma jirrizultax b'mod preċiz meta ntqalu dawn il-kliem da parti l-konvenuta, u ċjoe' ma huwiex ċar jekk intqalux wara li daħal f'ħajjithom il-missier naturali ta' I jew meta beda jitnissel fil-konvenuta d-dubju dwar l-infedelta' ta' zewgħa. Minn eżami tal-verzjoni tal-attur, il-Qorti ma hijiex konvinta li tali verzjoni hija korretta hekk kif l-attur jagħti x'jifhem li l-konvenuta qaltli *"naħseb zbaljajt li zzewiġtek"*, allegatament proprju dakinhar stess li I sabet lil missierha naturali,²⁹ fejn bħal donnu jimplika li l-konvenuta qaltli hekk għaliex bil-prezenza ta' missier I, il-konvenuta rrealizzat li ma thobbx lil attur anzi addirittura temmen li zbaljat li zzewgitu. Fil-fehma tal-Qorti din hija biss allegazzjoni li ma ġietx minimament ippruvata. Min-naħa l-oħra pero', l-Qorti ssib iktar verosimili l-verzjoni tal-konvenuta u ċjoe' li tnissel fiha dubju dwar għamlitx sewwa li zzewgiet lill-attur stante d-dubju dwar il-fedelta' tiegħu lejha,³⁰ u dan għaliex finalment irrizulta ċar permezz ta' ammissjoni da parti l-attur stess, li huwa verament kien infidil lejn martu u beda relazzjoni ma' mara oħra. Għaldaqstant il-Qorti thoss li kumment bħalma għaddiet l-konvenuta kien wieħed ġustifikat fil-kuntest odjern.

Fi kwalunkwe kaz l-attur kellu l-fakolta' li jipprova dak allegat minnu u dan permezz tax-xhieda tal-missier naturali ta' I sabiex jixhed dwar x' relazzjoni kellu mal-konvenuta wara li sar kuntatt ma' bintu, u kif ukoll permezz tax-xhieda ta' I stess sabiex tikkonferma dwar l-allegata frazi li qalet lil missierha naturali *"li kien*

²⁷ Fol. 625.

²⁸ Fol. 606.

²⁹ Fol. 72, paragrafu numru tmienja (8).

³⁰ Fol. 606 *"Imma ha ngħidlek, ahna kellna kont qed nara li hu kien qed jitbiegħed minna, all right? Jiena dejjem kont open miegħu. Għadni s'issa. Jiġifieri ma għandix problemi; ehe, għeditlu naħseb xi kultant għamilt zball; għaz jiena ħsibt li ser tkun thobbn, imma ma intix turini din l-imħabba"* u, fol. 622 *"Issa l-gimgha ta' wara jiena kont qed immur għal counselling għax bdejt inħoss li z-zwieġ tagħhna... ma nafx, ħassejt... jiena kelli strong feelings li qed jaqiblieli imma qatt ma kelli provi, u qatt a kelli finanzi biex inqabbad detective jew xi haġa"*.

għal mummy hija diġa' telqet mid-dar".³¹ Barra minn hekk, l-attur kellu ukoll il-fakolta' li jressaq ix-xhieda ta' dawk l-professjonisti li marru għandhom l-partijiet għall-għajjnuna professjonali sabiex isalvaw iz-zwieġ. Izda għal xi raġuni insaputa għall-Qorti dan ma sarx, minnflok l-attur ipprefera li permezz tal-avukat tiegħu jsaqsi dwar din l-għajjnuna lill-konvenuta fil-kontro-ezami tagħha, fejn giet mistoqsija "*Ara taqbilx miegħi illi meta bdew il-problemi fiz-zwieġ it-tnejn li intom pruvajtu tfittxu l-għajjnuna. Tiftakar?*",³² u l-konvenuta wieġbet "*Imma hu kull meta qalulu li għandek bzonn tiġi ħa nagħmlu ftit sessions dejjem kien reluctant*",³³ u "*jiena kont lesta li mmur kullimkien. Għadni s'issa jekk ikun irid. Il-problema dejjem kienet għax qabad din ir-relazzjoni*".³⁴ Għaldaqstant kien proprju neċessarju li jitressqu tali xhieda, sabiex b'hekk fl-ewwel lok l-attur seta' jkun f'pozizzjoni li jikkorrabora dak allegat minnu dwar iz-zwieġ tiegħu mal-konvenuta, il-frekwenza tas-sessjonijiet mizmuma, u z-zmien meta kienu jmorru għal dawn is-sessjonijiet.

Għaldaqstant u mill-assjem tal-provi f'dan il-kuntest, il-Qorti tinsab moralment konvinta li meta l-attur iddeċieda li huma għandhom jizzewġu, l-konvenuta aċċettat li tizzewġu għaliex *in primis* kienet thobbu, u dan anke' jekk kienet tezisti l-possibilita' qawwija li fl-istess mument il-konvenuta kienet ukoll konvinta li b'tali zwieġ hija kienet ser issalva l-unur, id-dinjita' u l-perċezzjoni tagħha fis-soċjeta', u konsegwentament tagħti futur mingħajr diskriminazzjoni lil bintha. Nonostante dan, il-Qorti ma temminx illi l-pass li għamlet il-konvenuta kien wieħed ta' ingann, u dan iktar u iktar meta kien l-attur stess li ammetta li "*kont nemmen illi jien u Steph konna ninhabbu verament, u għalkemm ma konniex naqblu fuq kollox, dejjem mxejna 'il quddiem bħal kull koppja oħra*".³⁵ B'hekk dan juri biċ-ċar li għal zmien twil fiz-zwieġ tagħhom, il-partijiet għixu ħajja mizzewġa ferħana, bi ftit intoppi normali bħal kwalukwe koppja. F'għajnejn il-Qorti, id-dubji li l-konvenuta kellha matul iz-zwieġ kienu sewwasew ġustifikati hekk kif verament irrizulta li l-attur wettaq adulterju u dan hekk kif ser jiġi spjegat segwentament. Għaldaqstant il-Qorti bil-wisq tissuspetta li l-attur kien selettiv f'dak li ried iressaq lil Qorti bħala provi li fuqhom huwa qiegħed jibbaza din l-allegazzjoni. B'hekk il-Qorti ma tistgħax issib li din l-allegazzjoni hija fondata.

---

³¹ Fol. 72.

³² Fol. 606.

³³ *Ibid.*

³⁴ Fol. 609.

³⁵ Fol. 72.

Fir-rigward tal-*prezenza tal-missier bijologiku ta' I B*, l-Qorti tevalwa li minkejja li l-attur jishaq li l-problemi bejn il-partijiet inqalghu hekk kif I bdiet tiffrekwenta u ssir taf lil missierha bijologiku, il-konvenuta tinnega kategorikament tali allegazzjoni. Fl-affidavit tal-attur ġie allegat illi l-prezenza ta' dan ir-raġel qala' diversi problemi fil-familja u anke fiz-zwieġ tal-partijiet, u bhal donnu jagħti x'jifhem illi bil-prezenza ta' missier I, il-konvenuta rrealizzat li ma tħobbx lil attur anzi addirittura temmen li zbaljat li zzewġitu.

Madanakollu din il-kwistjoni tidher li tmewtet hekk kif l-attur fl-affidavit tiegħu ma jergax jagħmel referenza għall-missier bijologiku ta' I, izda jgħaddi sabiex jispjega illi *"bħala sforz sabiex l-affarijiet ta' bejniethom imorru aħjar, jien bdejt immur il-Komunita' mal-mara. Fil-bidu bdejna tajjeb, tant illi kellna wild ieħor, tifel li semmejniah E-F. Pero' wara ċertu zmien jien kont waqaf mill-prayer group. Sfortunatament is-sitwazzjoni ta bejniethom kienet reġġet bdiet tiggrava"*.³⁶ Għal Qorti dan ifisser illi, *dato ma non concesso* li l-prezenza tal-missier bijologiku ta' I B, għal xi perjodu, tat lok għal disgwid bejn il-partijiet, tali kwistjoni *per se* ma kienetx il-fulkrum li tat il-bidu għat-tifrik taz-zwieġ għaliex l-attur stess jammetti li wara sforz da parti tiegħi u l-attendenza tiegħu fil-Komunita' Reliġjuza, ir-relazzjoni ta' bejnu u martu marret għall-aħjar. Anzi mill-verzjoni tal-attur, il-Qorti bil-wisq tifhem li l-problemi sussegwenti ta' bejn il-partijiet, liema problemi huma distinti mill-kwistjoni tal-missier bijologiku ta' I, tfaċċaw proprju wara li l-attur waqaf jattendi l-imsemmija Komunita'. Fi kwalunkwe kaz, il-Qorti tevalwa illi din l-allegazzjoni ma ġietx minimament ippruvata permezz ta' prova ulterjuri, bhal xhieda tal-familjari jew nies li jmexxu u/jew jattendu l-komunita' reliġjuza in kwistjoni, kif issemmejw fl-affidavit tal-attur stess.³⁷

Fir-rigward tal-*intimita' ta' bejn il-mizzewġin*, l-attur jallega li wara li waqaf jattendi l-komunita' reliġjuza ma' martu, ir-relazzjoni ta' bejniethom bdiet tiggrava u maz-zmien waħda mill-kwistjonijiet li nqalghat kienet li l-konvenuta bdiet tevita relazzjoni intima mal-attur tant li ġie allegat illi l-konvenuta kienet tgħaddi kummenti dizpreġġjattivi fil-konfront tiegħu.³⁸ Fir-rigward ta' din l-allegazzjoni l-Qorti kkunsidrat li l-attur ma ressaq l-ebda prova ulterjuri sabiex jikkorrabora dak allegat minnu. Kif huwa ben risaput min jallega jrid jipprova u għalkemm tali prova f'dan il-kuntest hija kemmxejn diffiċli li takkwista u

³⁶ Fol. 72.

³⁷ Fol. 72, ara paragrafu numru disgħa (9) u ħdax (11).

³⁸ Fol. 73, eżempju: *"mur sib il-kelb ta' missierek jew haffer toqba bir-rebekkin gol-hajt"*.

tipprowa lil Qorti, kien jispetta u jinkombi fuq l-attur li jgħib din il-prova *se mai* billi jressaq ix-xhieda ta' martu stess u jagħmillha domandi f'dan is-sens.

Min-naħa l-oħra l-Qorti kkunsidrat illi l-konvenuta lanqas biss ittentat tinnega tali allegazzjoni, tant li lanqas biss tagħmel xi referenza għal dak allegat mill-konvenut. F'dan il-kuntest il-Qorti ma tistgħax taħbi l-izbalordita' tagħha, hekk kif rinfaċċjata b'allegazzjoni ta' din in-natura, il-konvenuta tagħzel li ma tikkumentax u lanqas tikkontradixxi. Minkejja li taf tezisti l-possibilita' li l-allegazzjoni tal-attur għandha mis-sewwa, fin-nuqqas ta' prova suffiċċjenti, l-imsemmija allegazzjoni tista' biss tiġi kkunsidrata minn din il-Qorti bħala tali. Għaldaqstant ma hemm l-ebda raġuni għaliex il-Qorti għandha tikkonsidra din il-kwistjoni bħala bazi għat-tifrik taz-zwieg tal-partijiet.

Fir-rigward tat-*tqassim, l-infiq u t-tfaddil tal-finanzi*, l-attur jallega illi: (i) ma jafx kif martu kienet qiegħda tqassam il-flus, (ii) martu ma kienetx qiegħda tfaddal anzi tonfoq dak li kienu laħqu ġemmghu sakemm kien għadu jieħu ħsieb il-finanzi tal-familja hu, (iii) martu kienet saret dominanti fuq il-flus u tippretendi li l-attur jgħaddi b'ħamsin Ewro (€50) fil-ġimgħa, u (iv) ma kellha l-ebda problema li tagħti dak li jappartjeni lilha lil komunita' Reliġjuza b'donazzjoni. Fir-rigward ta' din l-allegazzjoni l-Qorti kkunsidrat li l-attur naqas ukoll milli jressaq prova suffiċċjenti sal-grad rikjest mil-liġi u dan minkejja li kellu l-fakolta' li jressaq provi dokumentarji, xhieda ta' familjari bħal missieru li kien jagħtih il-flus bil-moħbi tal-konvenuta,³⁹ xhieda ta' ħbieb jew kollegi li magħhom forsi fetaħ qalbu, u x-xhieda tal-konvenuta stess dwar il-kwistjoni *de quo*.

Fi kwalunkwe kaz il-Qorti ħadet in konsiderazzjoni tal-*istatements* banakarji pprezentati,⁴⁰ bl-intiza li jiġi stabbilit il-mod ta' infiq u tfaddil tal-partijiet matul iz-zmien. Nonostante tali konsiderazzjoni, l-Qorti ma setgħetx b'xi mod tara kif l-allegazzjoni tal-attur hija vertiera għaliex għalkemm il-konvenuta jidher li kellha iktar kontijiet bankarji f'isimha mill-attur, dan waħdu ma jfissirx li l-allegazzjoni tal-attur għandha mis-sewwa. Barra minn hekk, il-Qorti kkunsidrat illi l-partijiet kienu juzaw il-kontijiet kongunti u b'hekk ma huwiex possibbli li wieħed jivverifika min kien jagħmel it-transizzjonijiet elenkati.

---

³⁹ Fol. 74.

⁴⁰ Ara ix-xhieda tar-rapprezentant tal-Bank of Valletta plc ta' nhar it-23 ta' Mejju 2018, a fol. 100 – 101, u kif ukoll l-*istatements* banakarji, a fol. 106 – 467.

Min-naħa l-oħra u fir-rigward tad-donazzjoni lil Komunita' Reliġjuza, il-konvenuta tikkjarifika fil-kontro-ezami tagħha din il-kwistjoni billi tgħid illi “*jiena kont għidtlu bħala expression, jekk ikun hemm il-bzonn nagħti...kieku jkun... jien naf? Ikun hemm talba għal karita', lest anke dana. Jiena għadni s'issa, jien mhux biex niftaħar, imma jekk inti jkollok bzonn xi ħaġa lesta naqsamha miegħek, fhimt?*”⁴¹ Il-Qorti tara li din il-karifika tal-konvenuta tagħmel sens fil-kuntest tal-provi kollha li għandha quddiemha u dan hekk kif il-Qorti fehemet illi l-konvenuta hija persuna reliġjuza u hija l-missjoni tagħha li tgħix skont il-kmandamenti tar-reliġjon li thaddan, inkluz li taqsam ġidha ma' min hu fil-bzonn. Il-Qorti tinsab konvinta li l-attur kien ben konsapevoli tad-devozzjoni tal-konvenuta lejn ir-reliġjon u l-importanza tal-istess f'ħajjitha, liema kwalita', fil-fehma tal-Qorti, kienet tinsab prezenti fil-karattru tal-konvenuta sa qabel ma zzewġu.⁴² Għaldaqstant il-Qorti lanqas ma tista' tqis tali allegazzjoni rigward il-finanzi.

In vista tas-suespost, il-Qorti tara illi l-allegazzjoni tal-attur li l-ħtija għat-tifrik taz-zwieġ għandha tiġi imputabbli unikament lill-konvenuta ma ġietx legalment ippruvata. B'hekk il-Qorti sejra tgħaddi sabiex teżamina l-allegazzjonijiet tal-konvenuta.

b. Allegazzjonijiet tal-Konvenuta

Fir-rigward tat-*tul ta' ħin li l-attur kien jaħdem*, il-konvenuta allegat li fost oħrajn, il-problema għat-tifrik taz-zwieġ tagħhom kienet li l-konvenut kien idum wisq għax-xogħol minkejja li ma kienx hemm bzonn li jagħmel dan tenut kont li hi kienet taħdem ukoll fuq bazi *full-time*.⁴³ Huwa minnu li fl-affidavit tagħha l-konvenuta iffukat biss fuq il-kwistjoni tal-infedelta' filwaqt li ma ssemmi imkien li kienet ta' problema għaliha l-fatt li l-attur kien iqatta' ħafna ħin barra mid-dar għax-xogħol. Madanakollu l-konvenuta telabora rigward din il-problema fil-kontro-ezami tagħha. Mill-provi li għandha quddiemha l-Qorti, din tal-aħħar tinsab tal-fehma li huwa minnu li l-attur kien idum barra mid-dar jaħdem bil-konsegwenza li ma kienx iqatta' ħin bizzejjed mal-familja, hekk kif ikkonfermat miz-zewġ partijiet illi l-attur kellu impjeg kemm fuq bazi *full-time* u kif ukoll fuq bazi *part-time*. Il-Qorti ma teskludix li jista' jagħti l-kaz li l-konvenuta kienet

⁴¹ Fol. 610.

⁴² Ara l-estratt tal-gazzetta a fol. 78, fejn il-kliem tal-konvenuta juri ċar id-devozzjoni tagħhahekk kif uzat l-espressjonijiet bħal “*Alla ppremjani*” u “*Il-Bambin ried...*”.

⁴³ Fol. 602 – 603.

thossha abbandunata mill-attur għaliex ma kienx jagħtiha l-attenzjoni li riedet u dan għaliex ma kienx qiegħed iqatta' hin magħha.

Il-Qorti tibda sabiex tissottolineja illi fl-affidavit tagħha l-konvenuta tistqarr illi *“jien u zewġi dejjem hdimna u gemmajna flimkien u fil-fatt illum il-ġurnata m'għandniex dejn lanqas fuq il-post tagħhna għax dejjem qbilna li għandna nagħmlu li nistgħu biex naqtgħu id-dejn tal-bank u dejjem gemmajna qabel xtrajna oġġett biex ma jkollniex dejn. Ngħid li qatt ma għamila pass jekk ma konniex nifilħu għalih”* (sottolinejar tal-Qorti).⁴⁴ Għaldaqstant il-Qorti tara li sa mill-bidu taz-zwieġ tagħhom jidher li kien hemm qbil bejn il-partijiet li jhallsu d-dejn li huma jkollhom fuq isimhom kemm jista' jkun malajr. Il-Qorti rat il-kuntratt ta' akkwist tad-dar matrimonjali,⁴⁵ fejn jirrizulta illi din il-proprjeta' nxtrat mill-partijiet fi kwoti ugwali bejniethom, u dan versu l-prezz ta' għaxart t'elef liri Maltin (LM10,000). Jidher illi l-partijiet hallsu elf lira Maltija (LM1,000) kull wieħed qabel l-iffirmar tal-kuntratt finali u ssellfu s-somma rimanenti ta' tmint elef liri Maltin (LM8,000) minn għand Lohombus Corporation Limited. Għalkemm il-partijiet jikkonfermaw li d-dejn in kwistjoni ġie mħallas kollu, l-Qorti tara li ma ġiex iddikjarat u ppruvat meta thallas l-aħħar pagament tad-dejn fuq id-dar. Madanakollu jidher li wara dan is-self, il-partijiet hadu self ieħor mal-Bank of Valletta plc, u dan kif jirrizulta mix-xhieda tar-rapprezentant tal-istess bank.⁴⁶

Pero' min-naħa l-oħra u meta l-konvenuta in kontro-ezami ġiet mistoqsija mill-avukat tal-attur *“ara taqbilx miegħi pero' illi intom il-flus inti dejjem rajthom u għandkom dar mingħajr loan, taqbel miegħi?”*,⁴⁷ il-konvenuta wiegħbet *“imma minuta wahda, ma kienx hemm għalfejn dan kollu, għax dan kollu wassal biex hu ma jgawdiniex”*.⁴⁸ Fil-fehma tal-Qorti, il-konvenuta ma kienetx konsistenti fil-verzjoni tagħha, u ġialadarba kien hemm qbil bejn il-partijiet dwar in-necessita' li l-partijiet jeliminaw id-dejn li kellhom jew seta' jkollhom, konsegwentament ma kienx konsentit lill-konvenuta li tbiddel tali verzjoni, anke' jekk tali qbil wassal sabiex il-konvenuta bdiet thoss in-nuqqas ta' attenzjoni tal-attur. Jekk il-konvenuta hasset in-nuqqas tal-attur, fil-fehma tal-Qorti ma kien hemm xi

⁴⁴ Fol. 563.

⁴⁵ Ara l-kuntratt ta' xiri tad-dar matrimonjali, liema kuntratt jinsab fl-Atti tan-Nutar Dr Alexander Sciberras datat 21 ta' April 1993, a fol. 494 – 501.

⁴⁶ Ara x-xhieda ta' Johanna Bartolo a fol. 100 – 101, u kif ukoll l-*istatements bankarji* fir-rigward tal-*istudent loan* li nfetħ fl-2002 u ngħalaq fl-2004, a fol. 326 – 328, u fir-rigward tal-*consumer loan* li nfetħ fl-2010 u ngħalaq fl-2015, a fol. 448 – 453.

⁴⁷ Fol. 603.

⁴⁸ *Ibid.*

jwaqqafha milli titkellem miegħu dwar dak li kienet qiegħda tħoss bl-intiza li jaqblu dwar metodu ieħor dwar il-ħlas tad-dejn, l-impjieggi tagħhom u l-ħin li kellhom jgħaddu flimkien.

Għaldaqstant, il-Qorti ma tinsabx moralment konvinta illi x-xogħol tal-attur *per se* u s-siġhat li kellu jqatta' barra kienu l-vera raġuni għaliex *in primis* tfarrak iz-zwieġ tal-partijiet, hekk kif jirrizulta li l-attur kienu ilu jgħix din il-ħajja b'zewġt impjieggi għal zmien twil, saħansitra qabel ma kien hemm xi xrara ta' probema bejn il-partijiet. Madanakollu u għalkemm din il-kwistjoni ma jirrizultax li kienet il-problema primarja li kisret iz-zwieġ tal-partijiet, il-Qorti ma teskludix li tali kwistjoni setgħet b'xi mod għenet sabiex ir-relazzjoni tal-partijiet tkompli taffonda 'l isfel, hekk kif il-konvenuta beda jkollha dubji serji dwar il-fedelta' ta' zewġha u kulma jmur bdiet tarah jibred minnha, bil-konsegwenza li tali xogħoljiet u siġhat barra mid-dar ma baqgħux jasiguraw lill-konvenuta li zewġha kien qiegħed jaħdem għal familja u sabiex jinqata' d-dejn, izda kienet konvinta li beda jqatta' ħinu barra mid-dar għaliex kellu raġunijiet ulterjuri li ma kienux jinvolvu l-interessi tal-konvenuta u ta' uliedhom.

Fir-rigward *tar-relazzjoni adultera li l-attur kellu jew għad għandu ma' mara oħra*, l-Qorti rat li din hija l-unika kwistjoni li hemm qbil dwarha miz-zewġ partijiet. Il-konvenuta tikkontendi illi kellha dubji dwar il-fedelta' ta' zewġha u tallega li kienet qiegħda tmur għal sessjonijiet ta' *counselling* "għax bdejt inħoss li z-zwieġ tagħhna... ma nafx, ħassejt... jiena kelli strong feelings li qed jaqlibieli imma qatt ma kelli provi, u qatt a kelli finanzi biex inqabbad detective jew xi ħaġa".⁴⁹ Fl-affidavit tirrileva illi kien għall-ħabta tal-2014 li qabdet lil zewġha jkun infidil lejha, izda kienet lesta li taħfirlu. Jidher illi wara ftit u għat-tieni darba, il-konvenuta reġgħet qabdet lill-attur jaqlibilha, u mill-ġdid tgħid illi a kuntrarju ta' uliedha, hi kienet lesta li taħfirlu u dan għaliex "nemmen ukoll fiz-zwieġ dejjiemi u għalhekk ukoll jien lesta naħfer lil zewġi".⁵⁰

Din il-verzjoni giet konfermata mill-attur fl-affidavit tiegħu fejn wara li elenka l-allegati problemi li kellu mal-konvenuta jispjega illi "iddeċidejt illi jien kien wasal iz-zmien biex nagħmel ħajti; għax ma kinitx ħajja dik li kont qed ngħix. Iltqajt ma' mara, sirna ħbieb, u konna nifthu qalbna ma' xulxin. Meta l-mara ratni ma' din il-mara l-oħra, hi u t-tfal dlonk keċċewni mid-dar u tefawli l-

⁴⁹ Fol. 622.

⁵⁰ Fol. 563.

hwejjeg għand ommi, u dan kien f' 'Settembru tassena 2014. Wara xi ftit jiem Steph giet għand ommi u qaltli: 'Skuzani ta' x'kont nagħmillek, aħfirli u erga' eja d-dar'. Jien irrispondejta illi: 'Issa qed tghidli hekk ghax taf li hemm persuna ohra, missek bzajt għalija' (...) Għalija f'dak il-punt kien spicča kollox (...) Jien ma kellix triq ohra; ma hallietli l-ebda ghazla ohra hlief li nsib imħabba ohra'.⁵¹ Għaldaqstant il-Qorti għandha quddiemha ammissjoni u skont il-proċedura nostrana "l-ammissjoni hija regina probationum u bizzejjed biex il-kaz jingħalaq".⁵² Madanakollu l-Qorti tħoss li fiċ-ċirkostanzi huwa idoneju li tagħmel l-osservazzjonijiet tagħha rigward dan l-adulterju da parti l-attur.

Il-Qorti tosserva li għalkemm l-attur jammetti li matul iz-zwieg tiegħu mal-konvenuta huwa beda relazzjoni adultera ma' mara ohra, huwa pero' jagħti x'jifhem illi din ir-relazzjoni adultera kienet proprju l-konsegwenza għall-allegati problemi li kellhom hu u l-konvenuta fiz-zwieg tagħhom, bħal donnu din ir-relazzjoni extra-maritali ma kienet xejn hlief tort tal-konvenuta għaliex allegatament ingannatu, ossillatu u ma apprezzatux. L-attur jagħti x'jifhem illi din ir-relazzjoni adultera kienet l-unika mod kif l-attur seta' jkollu "*relazzjoni sura, bbazata fuq l-imħabba*",⁵³ ghax dak li kellu mal-konvenuta kien kollu fieragħ, kollox mibni fuq ir-ramel, zwieg fazul għall-iskopijiet uniċi tal-konvenuta.

Il-Qorti ma taqbilx mal-argument tal-attur. Fl-ewwel lok il-Qorti tissottolineja illi l-adulterju minnu nnifsu huwa bazi gravi għal separazzjoni, u minkejja xi jkun hemm bejn il-partijiet, hadd minnhom ma huwa konsentit li juza l-adulterju bhala skuza jew skappatojja sabiex itaffi s-severita' tal-aġir tiegħu u *di piu'* jittenta jiggranfa ma' tali argument bl-isperanza li ma jigix attribwit il-ħtija għat-tifrik taz-zwieg. Fil-kaz odjern jidher li dan huwa l-iskop aħhari tal-attur, u jekk l-attur isib is-serħan fil-kuxjenza tiegħu li l-komportament adelturuz huwa, skontu, ġustifikat, il-Qorti zgur mhux forsi ma tistgħax tghid jew taħseb l-istess għaliex il-liġi tippenalizza tali aġir. Wieħed li jwettaq adulterju, tkun xi tkun ir-raġuni wara tali komportament, għandu jbati l-konsegwenzi li tali adulterju jgib miegħu, għaliex jekk xejn b'tali aġir wieħed ikompli jkisser kwalsiasi possibilita' li z-zwieg jigi salvat.

---

⁵¹ Fol. 74.

⁵² Ara s-sentenza fl-ismijiet **Sephora Mifsud vs Direttur tas-Sigurta' Soċjali**, deciza mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), deciza nhar il-25 ta' Frar 2015, fejn issir referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Carmelo Bonnici nomine vs Ronald Farrugia et**, deciza mill-Qorti tal-Appell nhar is-26 ta' Ottubru 1970.

⁵³ Fol. 75.

Kif ġie ritenut iktar ‘il fuq, il-Qorti hija tal-fehma li z-zwieg tal-partijiet beda fuq nota tajba izda bil-volonta’ assoluta tiegħu l-attur beda relazzjoni adultera, u ma ġiex ippruvat kemm kienet qawwija l-volonta’ tiegħu, jekk kellu, li jirraġa s-sitwazzjoni tiegħu ma’ martu bil-ġhajjnuna ta’ professjonisti. Kif ġie ritenut iktar ‘il fuq, il-Qorti ma temminx li l-attur beda din ir-relazzjoni adultera minħabba l-inkompatibbiltà fil-karattru tiegħu ma’ dak tal-konvenuta. Min-naħa l-oħra l-Qorti tosserva li l-attur zamm mistur sew l-identità tal-persuna li magħha għandu relazzjoni, u s-sitwazzjoni fejn, kif u meta ltaqgħu u bdew ir-relazzjoni tagħhom. L-unika haġa li tissemma’ f’dan ir-rigward hija li *“jien ili f’relazzjoni stabbli ma’ mara, li llum hija legalment separata, u li ilha separata de facto minn ma’ zewġha għall-aktar minn sitt snin”*.⁵⁴ Il-Qorti kienet tistenna lill-konvenuta tagħmel domandi f’dan is-sens lill-attur jekk tressaq bħala xhud lis-sieħba tiegħu sabiex titfa’ dawl fuq is-sitwazzjoni għall-benefiċċju tal-Qorti halli tkun f’posizzjoni li tasal għall-gudizzju tagħha.

Nonostante dan in-nuqqas ta’ informazzjoni, il-Qorti ma għandha l-ebda dubju dwar ir-relazzjoni extra matrimonjali tal-attur, li fil-fehma tal-Qorti tali relazzjoni tistabbilixxi, u dan fin-nuqqas ta’ provi sal-grad rikjest mil-liġi dwar l-allegati problemi vvantati minnu, li l-attur kien imdejjaq mal-konvenuta u mal-ewwel kliem u intoppi da parti l-konvenuta, liema setgħu b’xi mod jiġu uzati kontra tagħha, huwa ħarab jiġri fi hdan mara oħra.

Fir-rigward *it-tluq tiegħu mid-dar matrimonjali*, il-Qorti tirrileva li ma hemm l-ebda dubju u dan abbazi tal-provi li għandha quddiemha, li r-raġuni ewlenija għaliex iz-zwieg tkisser huwa minħabba l-adulterju kommess da parti l-attur, li appena nqabad minn martu u minn uliedu, dan dlonk telaq mid-dar matrimonjali mingħajr qatt ma rritorna lura. Madanakollu l-Qorti ma hijiex konvinta jekk il-kwistjoni odjerna tistgħax tiġi klassifikata bħala abbandun volontarju u mhux ġustifikat, skont il-parametri tal-liġi. L-attur jirrileva illi *“hi u t-tfal dlonk keċċewni mid-dar u tefawli hwejġi għand ommi, u dan kien f’Settembru tas-sena 2014”*.⁵⁵ Dan tikkonfermah ukoll l-konvenuta, fejn tgħid illi *“meta qbadna lil zewġi jaqlibhieli, uliedi qabdu u ħadulu hwejġu kollha għand ommu u missieru. (...) tlabtu bil-ħniena biex jibqa’ d-dar imma hu qalli li ma setax jibqa’ d-dar minħabba t-tfal il-kbar li ovvjament kienu irrabjati għalih”*.⁵⁶ In vista ta’ dan, il-

⁵⁴ Fol. 76.

⁵⁵ Fol. 74.

⁵⁶ Fol. 563.

Qorti ma tinsabx konvinta li l-attur abbanduna lil martu u d-dar matrimonjali, izda iktar safa' imkeċċi minn daru minhabba r-relazzjoni adultera li kellu u għad għandu.

Fid-dawl tal-premess il-Qorti tirrileva li ma hemm l-ebda raġuni għaliex m'għandhiex tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet, stante adulterju u offiżi gravi da parti l-attur. Mill-atti ma jirrizultax li kien hemm lok għal din il-Qorti sabiex tippronunzja dinn is-separazzjoni abbazi ta' inkompattibilita' ta' karattru, minaċċji, sevizzi, moħqrija u abbandun. Għaldaqstant, il-ħajja ta' bejn il-partijiet ma għandhiex iktar possibbli għaliex iz-zwieġ tkisser b'mod irrimedjabbli, b'dana illi l-ħtija għat-tifrik taz-zwieġ hija attribwibbli unikament lill-attur.

3. Dwar l-Applikazzjoni tal-Artikolu 48 et seq tal-Kodiċi Ċivili fil-Konfront tal-Attur u l-Konvenuta:

L-attur jitlob lill-Qorti sabiex tapplika fil-konfront ta' martu d-dekadenzi stipulati fl-Artikoli 48 et seq tal-Kodiċi Ċivili. Min-naħa tagħha, il-konvenuta tgħid illi tali disposizzjonijiet tal-liġi għandhom japplikaw fil-konfront tal-attur. Barra minn hekk il-konvenuta titlob ukoll illi l-attur għandu jitlef dawk id-drittijiet elenkati f'Artikolu 631, 633, 633A, 825, 826 u 827 tal-Kodiċi Ċivili. Il-Qorti tirrileva li Artikolu 48 subinċiz (1)(a) tal-Kodiċi Ċivili jagħmel referenza għal dawk id-drittijiet li elenkat il-konvenuta, għajr għal Artikolu 633A, liema artikolu ma jiffurmax parti mill-Kodiċi Ċivili nostrana.

Il-firda personali motivata mill-adulterju u l-abbandun, iġibu magħhom, skond il-liġi, konsegwenzi iebesin, liema konsegwenzi huma mandatorji u jridu jiġu applikati fil-konfront ta' dik il-parti misjuba hatja għat-tifrik taz-zwieġ ai termini tal-Artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili. Dana b'differenza mill-motivi l-oħra tas-separazzjoni personali fejn il-Qorti għandha d-diskrezzjoni, ai termini tal-Artikoli 51 u 52 tal-istess Kodiċi, jekk tapplikax jew le dawn id-dekadenzi. Fil-każ odjern, l-attur huwa ħati ta' adulterju u għaldaqstant il-Qorti m'għandha l-ebda diskrezzjoni għajr li tilqa' t-talba tal-konvenuta f'dan ir-rigward u tapplika fil-konfront tiegħu s-sanzjonijiet kollha elenkati f'Artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili.

4. Kura, Kustodja, Aċċess u Manteniment tal-Minuri:

Miz-zwieġ bejn il-partijiet twieldu tlett itfal, u ċjoe' I J B mwiela nhar il-21 ta' Mejju 1991,⁵⁷ G-H B mwiela nhar is-26 ta' Ġunju 1995,⁵⁸ u E F B mwiela nhar it-18 ta' Lulju 2005.⁵⁹ Dan ifisser illi fil-prezent: (i) I J għandha tletin (30) sena, hija maġġorenni u taħdem bħala infermiera, (ii) G H għandha kwazi sitta u għoxrin (26), hija maġġorenni ukoll u taħdem bħala qabla, u (iii) E F għandu kwazi sittax-il (16) sena, għadu minorenni u student. B'hekk dak li jikkonċerna lil Qorti u dak li għandu jiġi deċiża f'dan l-istadju huwa l-kura, kustodja, aċċess u manteniment tal-minuri E F B.

Is-sitwazzjoni *pendente lite* fir-rigward tal-kura u kustodja jidher li din qatt ma ġiet regolata, u b'hekk sal-prezent jirrizulta li hija kongunta bejn il-partijiet. F'dan ir-rigward l-attur jitlob lil Qorti sabiex il-kura u kustodja tibqa' kongunta bejn il-partijiet,⁶⁰ filwaqt li l-konvenuta tishaq illi "*jiena nemmen li t-tifel iz-zgħir tagħna għandu jibqa' fil-kustodja tiegħi għax jien dejjem bqajt fidila lejn zewġi u lejn il-familja tagħhan u dejjem għamilt li stajt għal uliedi*".⁶¹

Fir-rigward tal-aċċess, jidher li din kienet l-unika kwistjoni li ġiet regolata mill-partijiet *pendente lite* għall-kawza odjerna. Fil-fatt permezz ta' digriet datat 14 ta' Ġunju 2017, liema digriet ingħata wara l-intavolar tar-rikors tal-attur nhar l-24 ta' April 2017, din il-Qorti izda diversament presjeduta, ordnat illi:

"1. Tordna li l-missier jezerċita aċċess versu l-minuri E F nhar ta' Tlieta u nhar ta' Ħamis bejn is-6.00pm u t-8.00pm u b'mod alternat darba s-Sibt u darba l-Ħadd mill-10.00am sal-4.00pm. F'kaz ta' attivitajiet eztra kurrikulari waqt l-aċċess il-missier għandu jieħu hsieb li jieħu lill-minuri għaliha. 2. Tordna lill-partijiet sabiex ma jressqux lill-minuri fil-presenza ta' terzi persuni li magħhom għandhom relazzjoni. Ksur ta' din l-ordni ser titwies bħala att ta' disprezz lejn l-Awtorita' tal-Qorti. 3. In vista tan-nota tal-Medjatriċi tal-familja tat-12 ta' Ġunju 2017 tagħlaq il-proċess ta' medjazzjoni u tawtprizza lill-partijiet jipproċedu b'kawza fit-terminu legali".⁶²

⁵⁷ Ara l-Att tat-Twelid bin-numru 2742 tas-sena 1991, a fol. 8.

⁵⁸ Ara l-Att tat-Twelid bin-numru 2840 tas-sena 1995, a fol. 7.

⁵⁹ Ara l-Att tat-Twelid bin-numru 2295 tas-sena 2005, a fol. 6.

⁶⁰ Fol. 76.

⁶¹ Fol. 564.

⁶² Fol. 11.

Il-Qorti tevalwa li mill-atti jirrizulta li wara dan id-digriet ġie intavolat rikors wieheh biss fejn il-Qorti ntalbet tvarja d-digriet surreferit,⁶³ liema talba ġiet miċhuda permess ta' digriet datat 5 ta' Settembru 2017 u ordnat *“li l-aċċess jibqa jiġi eżerċitat skont id-digriet ta' din il-Qorti diversament presjeduta datat 14 ta' Ġunju 2017”*.⁶⁴

Fl-aħħar nett u fir-rigward tal-manteniment pendente lite, l-Qorti kkunsidrat li ma hemm l-ebda digriet li jirregola dan id-dritt. Il-Qorti tara li f'dan il-kuntest l-attur jirriveva illi *“minn Settembru 2014 jien ili ngħaddi manteniment lill-mara fis-somma ta' €300 ewro fix-xahar għall-bzonnijiet ta' E u G. Jien inħallas nofs l-ispejjez tas-saħħa u l-edukazzjoni tat-tifel, bħal: spejjez reltati mal-uniformi, mizata tal-iskola, kotba, transport għall-iskola, u spejjez relatati ma' tobbja u medicina. (...) Dan kien l-ammont illi aħna konna qbilna dwaru fl-ewwel seduta tal-medjazzjoni. Apparti mis-somma ta' 300 ewro, jien nagħti wkoll 50 euro fix-xahar direttament lil G bħala pocket money. Dan jien dejjem għamiltu minn qalbi, u mingħajr ordni ta' Qorti”*.⁶⁵ Min-naħa l-oħra, l-konvenuta tikkontendi illi *“tliet xhur wara li telaq, zewġi waqaf itini manteniment għal kwazi 3 snin, u tul dan iż-zmien bqajt inrabbji lil uliedna waħdi mill-but tiegħi biss. Dan mnix ngħidu għax nistenna li jtini dawn il-flus. Jiena hfirtlu dan in-nuqqas u ma rrid xejn minn dawn il-flus. Imbagħad meta zewġ fetah il-kawza kontrija fil-qorti qabad u beda jtini l-ewwel €300 għal zewġt itfal u meta z-zgħira bdiet taħdem, beda jtini €200 għat-tifel u beda jaqsam il-flus għall-edukazzjoni tat-tifel”*.⁶⁶

Il-Prinċipji Legali fir-rigward tal-Kura, l-Kustodja, Aċċess u Manteniment tal-Minuri

Rigward il-kura, kustodja u aċċess, il-Qorti tirritjeni li f'tali aspetti il-ġurisprudenza tagħna dejjem irriteniet li l-Qorti għandha tikkunsidra l-aqwa interess tal-minuri. Fil-kawża **Jennifer Portelli pro.et noe. vs. John Portelli**⁶⁷ intqal: *“Jingħad illi l-kura tat-tfal komuni tal-mizzewġin, sew fil-liġi antika u sew fil-liġi viġenti, kif ukoll fil-ġurisprudenza estera u f'dik lokali hija regolata mill-prinċipju tal-aqwa utilita' u l-akbar vantaġġ għall-interess tal-istess tfal li ċ-ċirkustanzi tal-kaz u l-koeffiċjenti tal-fatti partikulari tal-mument ikunu*

⁶³ Ara rikors datat 18 ta' Awwissu 2017 intavolat mill-attur Adrian Sultana, a fol. 18 – 29.

⁶⁴ Fol. 45.

⁶⁵ Fol. 77.

⁶⁶ Fol. 564.

⁶⁷ Deciża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fil-25 ta' Ġunju 2003, Ċitazz Numru: 2668/1996/2RCP.

jissuggerixxu. Illi in konsegwenza, ir-regola sovrana fuq enunċjata għandha tipprevali dwar il-kustodja u l-edukazzjoni tat-tfal komuni tal-mizzewġin, sew meta l-konjuġi jisseparaw ruħhom għaddizzjarjament, sew meta jiġu biex jisseparaw konsenswalment”.

Fil-kawża fl-ismijiet **Susan Ellen Lawless vs. Il Reverendo George Lawless**,⁶⁸ il-Qorti kienet qalet illi *“la cura ed educazione dei figli, nel caso che la moglie non continua ad abitare col marito, deve essere commessa ed affidata a colui, fra i coniugi, che si riconosca’ piu atto ed idoneo a curarli ed educarli, avuto riguardo alla loro eta’, ed a tutte le circostanze del caso – sotto quie provvedimenti, che si reputino spediti pel vantaggio di tali figli”.*

Inghad ukoll fil-kawża fl-ismijiet **John Cutajar vs. Amelia Cutajar et**⁶⁹ u **Maria Dolores sive Doris Scicluna vs. Anthony Scicluna**,⁷⁰ illi *“apparti l-ħsieb ta’ ordni morali u dak ta’ ordni legali, li għandhom setgħa fil-materja ta’ kura u kustodja tat-tfal in ġenerali, il-prinċipju dominant in ‘subjecta materia’, li jiddetermina normalment u ġeneralment il-kwistjonijiet bħal din insorta f’dina l-kawża, huwa dak tal-aktar utilita’ u dak tal-aqwa vantaġġ u nteress tal-istess minuri fl-isfond taċ-ċirkostanzi personali u ‘de facto’ li jkun jirrizultaw mill-provi tal-kaz li jrid jiġi rizzolut...”.*

Tenut kont tal-prinċipji bazilari hekk kif enunċjati mill-ġurisprudenza appena ċitata, u ċjoe’ l-prinċipju tal-aktar utilita’ u dak tal-aqwa vantaġġ għal minuri, il-Qorti għandha l-fakolta’ li abbazi tal-Artikolu 56 tal-Kodiċi Ċivili, saħansitra tafda l-kura u kustodja tal-minuri lil ġenitur wieħed biss u dan sabiex l-interess suprem tal-minuri jkun dejjem issalvagwardjat. Il-Qorti tissottolineja illi l-interess tal-minuri huwa iprem mid-drittijiet tal-ġenituri. Fis-sentenza fl-ismijiet **Frances Farrugia vs. Duncan Caruana**⁷¹ u **Marlon Grech vs. Charlene Banks**⁷² ġie ritenut illi l-Qorti *“filwaqt li dejjem tagħti piz għad-drittijiet tal-ġenituri, l-interess suprem li zzomm quddiemha huwa dejjem dak tal-minuri, kif anke mghallma mill-ġurisprudenza kostanti tagħna”.*

⁶⁸Deciża mill-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili fil-8 ta’ Dicembru 1858.

⁶⁹Deciża mill-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili fit-28 ta’ Jannar 1956.

⁷⁰Deciża mill-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili fis-27 ta’ Novembru, 2003 (Ċitazzjoni Numru. 1715/2001/1RCP).

⁷¹Deciża fil-31 ta’ Mejju 2017 (Rikors Ġuramentat 268/11AL).

⁷²Deciża fil-15 ta’ Ġunju 2017 (Rikors Ġuramentat 218/13AL).

Rigward il-manteniment, jiġi ribadit illi l-prinċipju legali tal-manteniment tal-ulied huwa msejjes fuq l-Artikolu 7(1) tal-Kodiċi Ċivili li jstipula: “*Il-ġenituri għandhom l-obbligu li jieħduhsieb, imantnu, jgħallmu u jedukaw lil uliedhom bil-mod stabbilit fl-artikolu 3B ta' dan il-Kodiċi*”. L-Artikolu 3B sub-inċiz 1 tal-istess Kodiċi jstipula illi: “*Iż-żwieġ jimponi fuq il-miżżewġin l-obbligu li jieħduhsieb, imantnu, jgħallmu u jedukaw lil ulied li jiġu miż-żwieġ skond il-ħila, xeħtietnaturali u aspirazzjonijiet ta' l-ulied*”.

Għalhekk abbażi tal-premess, jirriżulta mid-dispożizzjonijiet tal-liġi, li l-ġenituri għandhom l-istess obbligi verso l-ulied tagħhom, u għalhekk it-tnejn li huma għandhom jikkontribwixxu għat-trobbija tal-istess. Il-Qorti tfakkar illi l-manteniment ma huwiex marbut ma' xi impjeg jew introjtu partikolari izda huwa obbligu assolut. Għaldaqstant, kull ġenitur għandu jipprovdi sabiex jassigura li uliedu għandhom manteniment adegwat li ai termini tal-Artikolu 19 subinċiz 1 u 2 tal-Kodiċi Ċivili għandu jkopri l-ikel, ilbies, saħħa, abitazzjoni u spejjeż reltati mal-istess saħħa u edukazzjoni. Ċertament li l-obbligi mnissla miż-żwieġ, isofru mutament fil-kors ta' separazzjoni bejn il-partijiet, anke fil-każijiet ta' *pendente lite*. B'hekk l-obbligu taż-żewġ ġenituri lejn l-ulied jibqa' l-istess fi kwalsiasi sitwazzjoni tal-ħajja, liema obbligu jkun dettat skont il-mezzi tiegħu, ikkalkulati skond id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 20 tal-istess Kodiċi Ċivili, u l-bżonnijiet tal-istess minuri.

Meta l-Qorti tiġi sabiex tistabbilixxi manteniment, ma hemmx xi formula stabbilita fil-liġi li biha l-Qorti tagħmel il-kalkoli biex imbagħad joħroġ ir-riżultat. Madanakollu Artikolu 20 tal-Kodiċi Ċivili jservi mezz ta' gwida sabiex jassisti lil Qorti tasal għal konkluzjonijiet tagħha f'dan ir-rigward. Dan l-artikolu jaqra hekk:

“(1) Il-manteniment għandu jingħata skont il-bżonn ta' min jitolbu u l-mezzi ta' min għandu jagħtih.

(2) Fl-istħarriġa sabiex jinsab jekk min jitlob il-manteniment jistax jaqal għu xort'ohra, għandu jittiehed qies ukoll tal-ħila tiegħu fl-eżerċizzju ta' xi professjoni, arti jew sengħa.

(3) Meta jinqiesu l-mezzi ta' min hu obligat għall-manteniment, għandu jingħadd biss il-qliġh tiegħu mix-xogħol tal-professjoni, arti jew sengħa, is-

salarju jew il-pensjoni tiegħu mogħtija mill-Gvern jew minn haddiehor, u tal-utili tal-beni, sew mobbli kemm immobbli u kull dħul li jinħoloq taħt trust.

(4) Ma jitqiesx li għandu mezzi biżżejjed biex jagħti l-manteniment min ma jistax jagħtih hliet billi jilqa' f'daru l-persuna li titlob dak il-manteniment, jekk din il-persuna ma tkunx axxendent jew dixxendent.

(5) Meta jinqiesu l-mezzi ta' min jitlob il-manteniment, għandu jittiehed qies ukoll ta' kemm jiswew il-beni tiegħu mobbli jew immobbli kif ukoll ta' kull interess benefiċjarju taħt trust”.

Applikazzjoni tal-Prinċipji Legali għal Kaz Odjern

Wara konsiderazzjoni tal-prinċipji legali u kif ukoll tal-provi, il-Qorti tinnota illi l-kura u kustodja *pendente lite* tal-minuri kienet dejjem fdata b'mod kongunt f'idejn il-partijiet. Fil-prezent E F għadu minorenni u b'hekk għadu taħt is-setgħa tal-ġenituri tiegħu. Fid-dawl tal-fatt li l-minuri ilu minn dejjem taħt il-kura u kustodja kongunta tal-ġenituri tiegħu, fejn jgħix ma' ommu filwaqt li għandu aċċess adegwat ma' missieru, il-Qorti tinsab konvinta li E daħal f'rutina ta' hajja, li mill-atti proċesswali ma jidhirx li tali rutina ma kienetx qiegħda taħdem jew li kienet qiegħda toħloq xi preġudizzju lil partijiet b'mod partikolari lil minuri nnifsu.

Il-Qorti tosserva li a kuntrarju tal-attur, il-konvenuta titlob lil Qorti sabiex tafda l-kura u kustodja ta' binha esklussivamet f'idejha u dan in vista li: (i) dejjem baqgħat fidila lejn zewgħa, (ii) dejjem għamlet li setgħet għal uliedha, (iii) m'għandhiex relazzjonijiet intimi ma' rġiel oħra barra z-zwieg, u (iv) kapaċi trabbi t-tifel b'valuri sodi. L-għan aħhari tal-konvenuta huwa li l-Qorti “*tibqa' tipprotegi lit-tifel tagħna minuri billi la jien u lanqas zewgi ma neħduhx ma' nes li jista' jkollna relazzjoni intima magħhom*”.⁷³

Minkejja xi disgwid li jissemma' fl-atti tal-kawza odjerna rigward it-trobbija tat-tifel, liema disgwid huwa 'normali' f'kawza ta' separazzjoni bħal din odjerna, il-Qorti ma tarax li kien hemm xi intoppi serji bħal negligenza u traskuraġni fit-trobbija tal-minuri, vjolenza u theddid fuq il-persuna tal-minuri meta jkun ma' wiehed mill-ġenituri, jew *parental alienation*. Ma hemm l-ebda prova li turi li z-

---

⁷³ Fol. 564.

zewġ ġenituri ma humiex qegħdin jaġixxu bil-*bonus paterfamilias* u fl-aħjar interessi tal-minuri. Minkejja li l-konvenuta titlob li tiġi esklussivament fdata bil-kura u kustodja ta' binhom, u dan minhabba l-infedelta' ta' zewġha, il-Qorti tissottolineja u tagħmel distinzjoni netta bejn l-adulterju mil-lenti legali u l-adulterju mill-ottika reliġjuza. Bid-dovut rispettt lejn il-konvenuta, li jidher ċar li tħaddan it-tagħlim reliġjuż bl-akbar devozzjoni u fidi, il-Qorti ma għandhiex l-obbligu li tapplika l-istess prinċipji reliġjużi mħaddna mill-konvenuta u tinjora dak li ai termini tal-liġi u bi dritt jappartjeni lill-attur bħala missier. Huwa stat ta' fatt li legalment l-adulterju għandu jiġi penalizzat, izda tali penalizzazzjoni ssir mill-aspett patrimonjali u mhux billi jiġi mcaħħad milli jkun parteċipi fit-trobbija ta' ibnu. Il-minuri ma huwiex oġġett li jiġi utilizzat u indoktrināt, iktar u iktar hekk kif fil-prezent E għandu kwazi sittax-il (16) sena u indubjament huwa kapaci jirrifletti, jevalwa, u anke jkollu idea ta' dak li huwa tajjeb għalih.

Fid-dawl tal-premess, il-Qorti hija tal-fehma li sa mill-2014 ma kien l-ebda problema *per se* dwar kif trabba t-tifel. Għaldaqstant din il-Qorti ma tarax għaliex għandha tafda l-kura u kustodja esklussivament f'idejn il-konvenuta u dan meta kienet il-konvenuta stess li fl-affidavit tagħha tgħid li "*t-tifel iħobbu ħafna lil zewġi u jgiblu rispettt kbir*".⁷⁴ Dan juri lil Qorti li l-minuri għandu relazzjoni tajba maz-zewġ partijiet u ma jagħmilx sens li jsir xi tibdil f'dan l-istadju, speċjalment issa li l-minuri m'għadux daqstant zgħir. Għaldaqstant l-kura u kustodja tal-minuri għandha tibqa' fdata liz-zewġ partijiet b'mod kongunt, b'dana illi l-minuri għandu jibqa' jirrisjedi mal-omm.

Magħdud mal-premess, u in vista li l-minuri għandu jibqa' jgħix mal-omm konvenuta, il-Qorti tara li l-attur għandu jkollu aċċess adegwat ma' ibnu. Kif ingħad iktar 'il fuq, fil-mori ta' din il-kawza ma kienx hemm iktar rikorsi dwar l-aċċess ta' E u b'hekk sal-prezent għadu japplika d-digriet *pendente lite* datat 14 ta' Ġunju 2017. L-attur jidher li ma għandux interess li tali digriet jinbidel, għajr għal dik il-parti fejn il-Qorti kienet ordnat "*lill-partijiet sabiex ma jressqux lill-minuri fil-presenza ta' terzi persuni li magħhom għandhom relazzjoni. Ksur ta' din l-ordni ser titwies bħala att ta' disprezz lejn l-Awtorita' tal-Qorti*".⁷⁵ Fil-fatt l-attur jikkontendi illi "*Minhabba il-ħafna gideb u ħrejjef tal-mara, il-Qorti ordnat illi t-tifel E ma jkunx fil-kumpanija ta' nisa illi m'humieux parti mill-familja. Inħhoss illi din l-ordni hija waħda estrema għaliex il-partner tiegħi u*

⁷⁴ *Ibid.*

⁷⁵ Ara d-digriet a fol. 11, u x-xewqa tal-attur kif għandu jiġi modifikat l-aċċess, a fol. 76.

*wliedha ċertament illi ma humiex ta' periklu għal ibni E. Jien nxtieq illi bħal missierijet oħra ikolli l-oppportunita' illi nqatta hin kemm mat-tifel E kif ukol mal-partner tiegħu u uliedha".*⁷⁶

Il-Qorti bil-wisq tħoss li din hija l-iktar kwistjoni diffiċli għall-konvenuta u dan għal numru ta' kwistjonijiet, fosthom ir-religjon u anke' għall-fatt li kieku l-Qorti tilqa' t-talba tal-attur, il-konvenuta tkun kostretta li taffaċja r-realta' fl-interita' tagħha, fis-sens li zewgħa għandu relazzjoni stabbli ma' mara oħra, fejn binha huwa aċċettat. Il-Qorti tissimpatizza mal-attriċi, imma din tal-aħħar għandha d-dmir bħala mara mizzewgħa u anke' bħala omm, li taċċetta r-realta' u timxi 'il quddiem skont kif jidrilha xieraq, u dan mingħajr ma' timponi lilha nnifisha u l-ideologiji tagħha fuq binha. Għalkemm il-Qorti taf tinstema' ħarxa, jibqa' stat ta' fatt li l-Qorti għandha l-obbligu li tapplika biss il-liġi u tevalwa l-provi li jkollha quddiemha sabiex tasal għal dik id-deċizjoni l-iktar ekwa fiċ-ċirkostanzi bl-intiza li tissalvagwardja l-interessi supremi tal-minuri. Il-liġi u r-religjon mhux bilfors jimxu id f'id, u l-Qorti ma tistgħax twarrab dak li fil-fehma tagħha huwa importanti għat-tiswir tal-identita' kompleta tal-minuri u dan għas-sempliċi raġuni li l-konvenuta bħala omm għandha ċertu valuri u ideologiji. Min-naħa l-oħra, il-Qorti ukoll tifhem lill-attur, li minkejja li zbalja u naqas lill-konvenuta bħala martu billi beda relazzjoni ma' mara oħra, jibqa' indiskuttibli li fejn *si tratta* l-minuri huwa għandu d-dritt li jibqa' parti sostanzjali f'ħajtu.

Tenut kont li llum E għandu kwazi sittax-il (16) sena, il-Qorti temmen li wasal iz-zmien li jiltaqa' u jsir jaf dawk in-nies li *ormai* jiffurmaw parti mill-ħajja ta' missieru. Il-Qorti m'għandhiex ma temminx lill-attur li huwa għandu relazzjoni stabbli mas-sieħba tiegħu, liema kwistjoni ma gietx kontradetta mill-konvenuta. Għal E huwa importanti li jħossu tajjeb, milqugħ u parteċipi fil-ħajja ta' ommu u kif ukoll dik ta' missieru, li l-ħajjiet tagħhom illum huma distinti minn xulxin. Mingħajr ma tnaqqas il-gravita' tal-aġir tal-attur fir-rigward tal-adulterju kommess minnu, il-Qorti temmen li l-minuri ma għandu bl-ebda mod jiġi penalizzat għat-tifrik taz-zwieg bejn il-ġenituri tiegħu, bil-konsegwenza li jiġi limitat kif u fejn igawdi u jqatta' l-hin ma' missieru. L-argument tal-konvenuta u ċjoe' li E m'għandux ikun espost għas-sieħba ta' zewgħa ma jregix f'dan l-istadju u b'tali deċizjoni l-Qorti tagħmilha ċara li hi bl-ebda mod ma qiegħda b'xi mod tonqos milli tkompli tiproteġi lil minuri. Anzi, fil-fehma tal-Qorti hija tkun qiegħda tonqos serjament lil minuri jekk tkompli teskludieh minn ħajjet missieru,

---

⁷⁶ Fol. 76.

li finalment f' dawn l-aħħar snin kien ristrett ferm dwar kif u fejn jiltaqa' ma' ibnu, li frankament ma setgħax jurih il-ħajja tiegħu vera minħabba d-digriet *pendente lite*, liema deċizjoni dak iz-zmien ittiegħdet minn din il-Qorti minħabba l-eta' tenera li dak iz-zmien kien għad kellu l-minuri. Barra minn hekk il-Qorti tikkjarifika ukoll li fi kwalunkwe kaz, il-konvenuta ma resqietx raġuni valida għaliex din il-Qorti m'għandhiex thalli lil minuri jkun ma' missieru fil-prezenza tas-sieħba tiegħu. Mill-atti ma jirrizultax li tresqet xi prova li tikkonvinċi lil Qorti li din is-sieħba hija ta' xi kondotta ħazina u li tista' b'xi mod tesponi u/jew tinfluwenza lil minuri għal valuri u vizzji ħziena.

Għaldaqstant il-Qorti hija tal-fehma illi l-attur għandu jkollu aċċess versu l-minuri nhar ta' Tlieta u nhar ta' Ħamis bejn is-6.00pm u t-8.00pm u b'mod alternat darba s-Sibt u darba l-Ħadd, fejn jekk jaħbat is-Sibt mill-10.00am sal-10.30pm, u jekk jaħbat il-Ħadd mill-10.00am sas-6.00pm. Il-Qorti hija konsapevoli li l-minuri m'għadux zgħir u zgur mhux forsi jibda jipprogetta li fl-aħħar tal-ġimgħa jaħseb sabiex johroġ ma' shabu, u b'hekk il-ħin tal-aċċess mal-missier jista' jagħti l-kaz li jkun iqsar milli ordnat sabiex jithalla johroġ mal-ħbieb. Naturalment jekk dan ikun il-kaz, il-Qorti tordna lill-partijiet sabiex ma jimxux bil-punto u virgola ma' xulxin, u jfittxu li jifthiemu b'mod amikevoli dwar in-neċċessitajiet tal-minuri, liema neċċessitajiet ma humiex l-istess bħalma kienu meta kien għadu ferm izgħar. Il-partijiet qegħdin jiġu mwissija sabiex jagġustaw rwieħhom u jkunu mill-iktar flessibbli fil-konfront tal-minuri, sabiex b'hekk il-minuri ikun f'pozizzjoni li jqatta' ħin adegwat maz-zewġ ġenituri tiegħu, mingħajr ma jiġi mcaħħad milli jiltaqa' mal-ħbieb li f'dan l-istadju ta' ħajtu huma importanti. Naturalment f'kaz ta' attivitajiet extra kurrikulari waqt l-aċċess il-missier għandu jieħu ħsieb li jieħu lill-minuri għall-imsemmija attivitajiet.

Magħdud mal-premess, il-Qorti tordna ukoll li matul dan l-aċċess, u jekk ikun il-kaz, il-minuri jista' jkun fil-prezenza ta' dik il-persuna li l-attur jkollu jew għandu relazzjoni stabbli, liema relazzjoni trid tkun ilha minn tal-inqas sentejn u liema persuna trid tkun ta' kondotta tajba. Minkejja li l-minuri jista' jkun fil-prezenza ta' dik il-persuna li magħha l-attur jista' jkollu jew għandu relazzjoni stabbli, qiegħed jiġi ordnat li l-minuri ma jistgħax jingabar għall-aċċess u jitwassal lura d-dar għand ommu minn dik il-persuna li magħha jkollu jew għandu relazzjoni l-attur waħedha, izda għandu jkun l-attur innifsu li jiġbor u jwassal lill-minuri, li f'tali mument jista' jkun akkumpanjat minn dik il-persuna li magħha jista' jkollu jew għandu relazzjoni stabbli. Madanakollu, il-Qorti twissi li fil-mument li

jingabar u jitwassal lura l-minuri, u kif ukoll matul l-aċċess, il-persuna li magħha jista' jkollu jew għandu relazzjoni l-attur, ma għandha bl-ebda mod tinvolti ruħha dwar kif jiġi edukat, imwissi u kkoreġut il-minuri, izda dan għandu jsir biss mill-attur u l-konvenuta bħala l-ġenituri tiegħu. Barra minn hekk, fil-mument li jingabar u jitwassal lura l-minuri, il-persuna li magħha jista' jkollu jew għandu relazzjoni l-attur, m'għandhiex toħroġ mill-karozza, tavviċina jew tkellem lill-konvenuta, u dan sabiex ma jkunx hemm lok għal disġwid inutli li finalment jista' jagħmel ħsara lil minuri E F B. Fi kwalunkwe kaz, ksur ta' din l-ordni titqies bħala att ta' disprezz lejn l-Awtorita' tal-Qorti.

Jingħad ukoll illi ġialadarba l-minuri ser ikompli jgħix ma' ommu, l-attur għandu jhallas manteniment mensili għal minuri. Fil-mument ma hemmx digriet *pendente lite* li jirregola dan, u barra minn hekk il-verzjonijiet tal-partijiet dwar il-ħlas passat tal-manteniment huma kontrastanti. Il-Qorti rat l-FS3s u l-*payslips* ipprezentati tal-impjeg *full-time* ta' A B ġewwa Mount Carmel Hospital,⁷⁷ u dawk tal-impjeg *full-time* ta' C D B bħala għalliema.⁷⁸ Jidher li z-zewġ partijiet għandhom introjtu tajjeb, għalkemm dak tal-konvenuta jidher kemmxejn iktar għola minn dak tal-attur. Madanakollu dan jista' jagħti l-kaz li l-konvenuta tiegħu ċertu *allowances* temporanji, hekk kif ġie spjegat fix-xhieda tagħha ta' nhar l-4 ta' Settembru 2019.⁷⁹

In vista tas-suespost, il-Qorti tordna lill-attur u dan ġialadarba l-minuri E F B ser ikompli jabita ma' ommu, iħallas lil konvenuta s-somma ta' mitejn Ewro (€200) kull erba' ġimgħat u dan oltre nofs l-ispejjeż relatati mas-saħħa, edukazzjoni u attivitajiet extra-kurrikulari. Dan il-manteniment jogħla kull sentejn skont l-indiċi tal-għoli tal-ħajja u jista' jitnaqqas direttament minn kwalsiasi paga, introjtu jew benefiċċju soċjali li tista' jipperċepixxi minnu l-attur. Bl-applikazzjoni tal-Artikolu 3B tal-Kodiċi Ċivili, l-attur huwa obligat li jhallas manteniment għal E F B sakemm il-minuri jagħlaq l-eta' ta' tmintax (18)-il sena. Madanakollu fl-eventwalita' li l-istess minuri jagħzel li jibqa' jistudja fuq bażi *full-time* wara li jilħaq l-eta' maggorenni, il-manteniment għandu jibqa' jithallas sakemm il-

⁷⁷ Introjtu ta' Adrian Sultana: (i) FS3 għas-sena tagħlaq 2016: €21,501.25 gross annwali, a fol. 520, (ii) FS3 għas-sena tagħlaq 2017: €22,369.79 gross annwali, a fol. 521, (iii) FS3 għas-sena tagħlaq 2018: €24,047.95 gross annwali, a fol. 522, (iv) Payslip għal Ġunju/Lulju 2019: €2,256.10 nett, a fol. 523, (v) Payslip għal Lulju/Awwissu 2019: €2,332.85 nett, a fol. 524, (vi) Payslip għal Awwissu/Settembru: €1,945.26 nett, a fol. 525.

⁷⁸ Introjtu ta' Stephanie Mary Sultana: (i) FS3 għas-sena tagħlaq 2016: €22,856.11 gross annwali, a fol. 531, (ii) FS3 għas-sena li tagħlaq 2017: €26,349.78 gross annwali, a fol. 530, (iii) FS3 għas-sena li tagħlaq 2018: €31,809.72 gross annwali, a fol. 529, (iv) Payslip għal Ġunju/Lulju 2019: €1,695.45 nett, a fol. 527, (v) Payslip għal Lulju/Awwissu 2019: €2,350.58 nett, a fol. 526.

⁷⁹ Fol. 535 – 540.

minuri jagħlaq l-eta` ta' tlieta u għoxrin (23) sena jew sakemm item l-istudji tiegħu, skont liema eventwalita` tavvera ruhha l-ewwel. Kwalunkwe beneficiċċju soċjali in konnessjoni mal-minuri, inkluz *children allowance* għandu jkun perċepibbli mill-konvenuta għan-nom tal-minuri. Jekk it-tifel jagħzel li jmur iġix għal rasu wara li jsir maġġorenni, l-manteniment jithallas direttament lilu.

5. *Manteniment lill-Konvenuta:*

Min-naħa waħda l-attur jitlob illi l-konvenuta tiġi ddikjarata li ddekadiet minn kull jedd għall-manteniment tagħha skont il-liġi, filwaqt li l-konvenuta fil-kontrotalba tagħha titlob li tingħata manteniment adegwat minn għand l-attur.

Fl-ewwel lok il-Qorti tibda sabiex tirrileva li in vista li l-attur instab ħati għat-tifrik taz-zwieg, il-Qorti applikat fil-konfront tiegħu s-sanzjonijiet kif stipulati f'Artikolu 48 *et seq* tal-Kodiċi Ċivili u dan kif spjegat fit-tieni taqsima ta' din is-sentenza. Min-naħa l-oħra, u fid-dawl tal-fatt li l-konvenuta ma nstabitx ħatja bħall-attur, il-Qorti ma applikatx l-istess sanzjonijiet fil-konfront tagħha u b'hekk għad għandha l-jedd li titlob il-manteniment minn għand zewġha u dan skont l-obbligu li jitnissel miz-zwieg.

Għandu jiġi ribadit illi "*il-kundanna ta' hlas ta' manteniment ma hiex marbuta mal-htija għat-tkissir taz-zwieg izda mac-cirkostanzi partikolari tal-kaz referibbli għad-dhul rispettiv tal-partijiet u l-htigijiet tagħhom*".⁸⁰ Għaldaqstant fil-kaz odjern kien jinkombi fuq il-konvenuta l-oneru li tressaq il-provi rigwardanti l-htigijiet u d-dhul rispettiv tal-partijiet għaladarba resqet talba għall-manteniment. F'dan ir-rigward jingħad illi għalkemm gie stabbilit l-introjtu tal-partijiet, ma ġewx elenkati l-htigijiet tagħha li minħabba fihom ikollha titlob manteniment minn għand l-attur stante li fil-fehma tagħha l-introjtu tagħha ma huwiex suffiċċjenti. Jiġi nutat illi l-konvenuta la għamlet referenza u wisq anqas tat spjegazzjoni dwar ir-raġuni għaliex qiegħda tippretendi li tithallas manteniment fix-xahar minn għand l-attur.

Fid-dawl ta' dan il-Qorti ma hiex f'posizzjoni illi serenament tasal għall-konkluzzjoni illi l-konvenuta rikonvenzjonanti jehtigielha fil-prezent tigi mantnuta mill-attur, u dan tenut kont illi: (i) l-konvenuta dejjem ħadmet u hija

---

⁸⁰ Ara s-sentenza fl-ismijiet **Donald Pirotta vs Elizabeth Pirotta**, deċiża mill-Qorti tal-Familja nhar is-17 ta' Ottubru 2016, mhux appellata.

finanzjarjament indipendenti, (ii) il-konvenuta fil-prezent għadha taħdem bħala għalliema fuq bazi *full-time* b'introjtu tajjeb u mill-atti ma rrizultax li għandha xi impediment milli tibqa' taħdem, u (iii) sa minn Settembru 2014, u ċjoe' meta l-attur ma baqgħax jirrisjedi fid-dar matrimonjali, il-konvenuta qatt ma resqet talba sabiex *pendente lite* għal kawza ta' separazzjoni tingħata manteniment għaliha.

Għaldaqstant il-Qorti f'dan l-istadju, u *rebus sic stantibus*, ma tarax li l-konvenuta għandha tipperċepixxi manteniment minn għand l-attur u dan għaladarba hija finanzjarjament indipendenti u m'għandha l-ebda impediment milli taqla' l-għixien tagħha b'mod indipendenti bħalma għamlet għal dan l-aħħar zmien. Madanakollu u fi kwalunkwe l-kaz, il-Qorti tikkjarifika li minkejja tali ordni, dan ma għandux ifisser li l-konvenuta qiegħda b'xi mod titef il-jedd tagħha li fil-futur titlob manteniment minn għand l-attur u dan f'kaz ta' tibdil fiċ-ċirkostanzi li jikkonstrinġu lill-konvenuta titlob lill-zewġha għajjnuna finanzjarja permezz ta' manteniment.

6. It-Terminazzjoni, ix-Xoljiment, il-Likwidazzjoni u d-Divizjoni tal-Komunjoni tal-Akkwisti:

Il-Qorti tirrileva illi għaladarba l-partijiet izzewġu nhar it-2 ta' Settembru 1994, din id-data għandha titqies bħala d-data li fiha għet stabbilita l-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet,⁸¹ u dan għaladarba ma giex ippruvat illi bejn il-partijiet qiegħed jadopera tip ta' reġim differenti.

Terminazzjoni tal-Komunjoni tal-Akkwisti

Bis-saħħa tal-preżenti sentenza, il-Qorti qiegħda tittermina l-komunjoni tal-akkwisti sal-lum eżistenti bejn il-partijiet.

Elenku ta' dak kollu li Jifforma parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti u d-Divizjoni tal-Komunjoni tal-Akkwisti

Fir-rigward tal-kontijiet bankarji, il-Qorti tevalwa li minkejja li l-partijiet diġa' għalqu numru ta' kontijiet bejniethom, mill-atti jirrizulta li l-partijiet għad fadlilhom numru ta' kontijiet mal-Bank of Valletta plc,⁸² uħud minnhom

⁸¹ Ara l-Att taz-Zwieġ bin-numru 1557 tas-sena 1994, a fol. 5.

⁸² Ara x-xhieda ta' Johanna Bartolo a fol. 100 – 101, u kif ukoll l-*istatements bankarji*, a fol 106 – 467.

f'isimhom personali u oħrajn kongunti. Fiċ-ċirkostanzi l-Qorti tara li huwa idoneju illi l-partijiet jzommu dawk il-kontijiet li huma ntestati fuq isimhom, u fir-rigward ta' dawk il-kontijiet kongunti dawn għandhom jingħalqu minnufih u l-ammonti jinqasmu ugwalment bejn il-partijiet. Il-Qorti tosserva ukoll li hemm kont kongunt partikolari bin-numru 40021801167,⁸³ liema kont huwa intestat fuq isem il-partijiet izda għan-nom ta' binhom E F B. Dan il-kont għandu jibqa' miftuħ u jibqa' jsejjaħ liz-zewġ partijiet, fejn il-partijiet għandhom ikunu *both signatories* sabiex kull deċizzjoni spettanti lill-istess kont tittiehed miz-zewġ partijiet b'mod ugwali, b'dana illi dan il-kont jiġi minnufih trasferit fuq isem E F B hekk kif isir maġġorenni.

Fir-rigward tal-vetturi, il-Qorti rat li fiz-zwieġ inxtraw zewġ vetturi, u ċjoe' l-vettura tat-tip Toyota Tercel bin-numru ta' registrazzjoni HAP-839,⁸⁴ u l-vettura tat-tip Kia Picanto bin-numru ta' registrazzjoni LCP-838.⁸⁵ Mill-atti jirrizulta illi l-attur jagħmel uzu u għandu registrat fuq ismu l-vettura tat-tip Toyota Tercel, filwaqt li l-konvenuta tagħmel uzu u għandha registrata fuq isimha l-vettura tat-tip Kia Picanto. Fid-dawl ta' dan il-Qorti temmen li jkun idoneju li fiċ-ċirkostanzi l-partijiet jiġu assenjati dawk il-vetturi li għandhom registrati fuq isimhom.

Fir-rigward tal-polza ta' assigurazzjoni mal-MSV Life bin-numru FP507698, il-Qorti tinnota li din il-polza ġie imsemmija mir-rapprezentanta tal-Bank of Valletta plc, izda saħqet illi jkun idoneju li l-partijiet iħarku rapprezentant tal-MSV Life stess sabiex ikunu jistgħu jixhdu fuq l-imsemmija polza fid-dettall.⁸⁶ Minkejja dan, mill-atti ma jirrizultax li xi hadd mill-partijiet tella' jixhed rapprezentant tal-MSV Life. Madanakollu l-Qorti tevalwa li l-konvenuta fl-affidavit tagħha tirrileva "*zewġi għandu xi 'shares' fuq ismu biss li tahomlu missieru waqt iz-zwieġ*",⁸⁷ li fil-fehma tal-Qorti dawn l-ishma msemmija mill-konvenuta jikkostitwixxu din il-polza ta' assigurazzjoni msemmija mir-rapprezentant tal-Bank of Valletta plc. Il-Qorti, sfortunatament ma għandhiex informazzjoni dwar din il-polza ta' assigurazzjoni, u ċjoe' it-tip, l-ammont investit, id-durata tal-polza in kwistjoni, u jekk immaturatx *o meno*.

---

⁸³ Fol. 463 – 467.

⁸⁴ Fol. 471.

⁸⁵ Fol. 468.

⁸⁶ Fol. 100 – 101.

⁸⁷ Fol. 565.

Madanakollu u ġialadarba l-ezistenza ta' din l-polza ġiet ikkonfermata mir-rapprezentant tal-Bank of Valletta plc u sussegwentament mill-konvenuta, il-Qorti tordna illi: (i) jekk tali polza mmaturat, l-ammont investit għandu jappartjeni lill-attur in vista li skont il-konvenuta tali somma ġiet mgħotija lilu matul iz-zwieġ b'donazzjoni minn missieru, izda l-frott tal-istess ammont u ċjoe' s-somma rimanenti kif immaturat matul iz-zmien, għandu jinqasam bejn iz-zewġ partijiet ugwalment bejniethom u dan abbazi tal-Artikolu 1320 tal-Kodiċi Ċivili, izda (ii) jekk tali polza għadha ma mmaturatx, din għandha tiġi *surrendered* minnufih, fejn l-ammont investit għandu jiġi assenjat lill-attur in vista li skont il-konvenuta tali somma ġiet mgħotija lilu matul iz-zwieġ b'donazzjoni minn missieru, izda l-frott tal-istess ammont u ċjoe' s-somma rimanenti kif immaturat sal-ġurnata li ġiet *surrendered*, għandu jinqasam bejn iz-zewġ partijiet ugwalment bejniethom u dan abbazi tal-Artikolu 1320 tal-Kodiċi Ċivili.

Fir-rigward il-proprjeta' immobbli bejn il-parti, inkluz id-dar matrimonjali xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx", il-Qorti tibda sabiex tissottolineja illi ma hijiex konvinta dwar kemm il-proprjeta' immobbli għandhom bejniethom il-partijiet. Ma hemm l-ebda dubju li l-partijiet xtraw bejniethom id-dar bl-indirizz surreferit, fejn mill-kuntratt tal-akkwist jidher illi tali proprjeta' inxtrat mill-partijiet qabel iz-zwieġ u ċjoe' nhar il-21 ta' Apri 1993. Madanakollu mill-istess kuntratt jidher illi sabiex inxtrat tali proprjeta', il-partijiet ħalsu elf lira Maltija (LM1,000) kull wieħed qabel l-iffirmar tal-kuntratt finali u sselfu s-somma rimanenti ta' tmint elef liri Maltin (LM8,000) minnġhand Lohombus Corporation Limited, liema somma tħalset ugwalment mill-partijiet fiz-zwieġ permezz ta' dak li kien jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti. Għalkemm din il-proprjeta' ġiet mixtrija qabel ma kien jezisti r-regim tal-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet, il-Qorti qiegħda xorta waħda tikkonsidra tali proprjeta' bħala parti mill-imsemmi regim, ġialadarba l-partijiet stess jikkunsidrawha bħala tali, u barra minn hekk din il-proprjeta' inxtrat bl-intiza li sservi bħala l-fond konjugali u *del resto* ġie kkonfermat miz-zewġ partijiet illi l-valur tal-istess proprjeta' tħallas mill-komunjoni. Madanakollu, u fir-rigward ta' immobbli oħra, il-Qorti tistqarr li ma tafx jekk hemmx proprjeta' oħra li jifformaw parti mill-komunjoni tal-akkwisti u dan in vista li fil-kontro-ezami tal-konvenuta din tal-aħħar tiġi mistoqsija mill-avukat tal-attur "*Mela taqbel miegħi wkoll li l-Imsida hemm diversi proprjeta' x'tinbiegh?*", u l-konvenuta wieġbet "*imma ma jinteressawnix*"⁸⁸ (sottolinejar

---

⁸⁸ Fol. 623 – 624.

tal-Qorti). Minkejja dan is-suggeriment, il-partijiet ma indikawx proprjeta' oħra u lanqas ma gew ezebiti kuntratti oħra.

Għaldaqstant il-Qorti tibda billi tordna u dan fir-rigward ta' kwalsiasi proprjeta' immobbli li tista' tiffirma parti mill-komunjoni tal-akkwisti tal-partijiet, u dan ad esklużjoni tal-proprjeta' bl-indirizz xxxxxxxxxxxxxxxx, li tali proprjeta' għandha titpoġġa għall-bejgħ fis-suq miftuħ bi prezz maqbul bejn il-partijiet jew bi prezz stabbilit permezz ta' *average* ta' valutazzjoni ta' 3 *estate agents* li jingiebu wieħed minn kull parti u wieħed bi ftehim bejniethom b'dan li kull parti jkollha d-dritt li takkwista n-nofs sehem indiviż tal-parti l-oħra għall-istess prezz offrut lil terzi jew għal kwalunkwe prezz ieħor miftiehem bejn l-istess partijiet. Ir-riavat għandu jinqasam ugwalment bejn il-partijiet.

Min-naħa l-oħra u fir-rigward tad-dar matrimonjali bl-indirizz xxxxxxxxxxxxxxxx, il-Qorti tieħu konjizzjoni tal-argument tal-konvenuta u ċjoe' "*mhux sew la moralment kif ukoll soċjalment, li minħabba l-adulterju ta' zewġi, jien u uliedi inkunu mġegħlin noħorgu mid-dar biex inbiegħuha meta aħna l-vittmi f'din is-sitwazzjoni. Għalhekk jien nitlob lill-Qorti tiddefendina għax aħna l-vittmi f'din is-sitwazzjoni u mhux sew li jien u uliedi nitilqu minn darna almenu sakemm ibni jispiċċa l-istudji kollha tiegħu*".⁸⁹ Fil-kontro-ezami tagħha, il-konveuta tkompli tispjega "*Għaliex aħna għandna niċċaqalqu? Id-dar hija tat-tnejn; għandu dritt jibqa' jiġi u jmur meta jrid, għax dik qiegħda fuq ismu ukoll. Ma tinbiegħx, all right? Imma daqshekk hu*".⁹⁰ Barra minn hekk l-konvenuta tammetti ukoll li fil-mument ma għandhiex minn fejn tħallas lill-attur ta' sehemu mid-dar matrimonjali.⁹¹

Fl-affidavit tiegħu l-attur u f'dan il-kuntest jirriveva illi "*għar-rigward tal-assi taz-zwieġ kien irnexxielna naqblu fuq kollox, għajr għad-dar. (...) Għar-rigward id-dar, il-mara kienet qaltli illi hija txtieq aktar zmien imqar sentejn. Jien aċċetajt. Wara li għaddew aktar minn tliet snin, jien kont aviċinajt lill-mara sabiex naħsbu x'se nagħmlu dwar id-dar. Ki fil-mara semgħet dan il-kliem beda t-tgħajjir għoxxen da parti tagħha, u vendikazzjonijiet speċjalment fejn tidhol ir-relazzjoni illi jien għandi mat-tifel E. Niftakar illi darba minnhom wara illi kienet ġia seħħet is-separazzjoni de facto, jien kont qiegħed id-dar, u ergajt qajjim is-sugġett tad-dar. Bdejna nilletikaw, għaliex il-mara dejjem tgħid illi hija mhux ser*

⁸⁹ Fol. 565.

⁹⁰ Fol. 626.

⁹¹ Fol. 623.

toħroġ mid-dar”.⁹² Magħdud ma’ dan, il-Qorti tevalwa li l-attur jezebixxi numru ta’ riċevuti għal h̄las ta’ kera ta’ fond bl-indirizz “*Flat 1, 3A, Triq Santa Margerita, Siġġiewi*”,⁹³ li minkejja li ma ġiex spjegat għalxiex qieghed iservi dan il-fond u dettalji oħra marbuta mal-istess kirja, il-Qorti tinsab konvinta li dan il-fond qieghed jinkera mill-attur bħala residenza alternattiva.

Il-Qorti tissottolineja illi kienet tistenna li l-partijiet jagħtu stampa iktar ċara tas-sitwazzjoni odjerna, b’dana illi ma jkunx hemm il-minimu dubju fil-Qorti dwar dak li jsawwar il-komunjoni tal-akkwisti u r-residenzi attwali tagħhom. Mill-atti jirrizulta li tezisti l-possibbiltà li l-attur qieghed jikri fond sabiex jgħix fih għaliex ma għandux residenza alternattiva, izda fl-istess waqt u kif ġie rilevat iktar ‘il fuq, tezisti ukoll il-possibbiltà li l-partijiet għandhom proprjeta’ immobbli oħra. Il-Qorti hija tal-fehma illi tali dubju, jekk xejn, għandu jimmilita favur il-konvenuta u barra minn hekk ġialadarba huwa stabbilit li l-attur huwa unikament hati għat-tkissir taz-zwieġ tal-partijiet minhabba adulterju, l-Qorti tikkonsidra u dan ai termini tal-Artikolu 55A tal-Kodiċi Ċivili, illi l-konvenuta għandha tingħata d-dritt li tibqa’ tirisjedi fid-dar matrimonjali. Il-Qorti tirrorleva ukoll li fi kwalunkwe kaz mill-atti ma jirrizultax illi l-attur qatt ilmenta minn xi preġudizzju u ma jidhirx li sa mill-2014 qatt intavola rikors sabiex jingħata d-dritt ta’ lokazzjoni fid-dar matrimonjali. Anzi u għal kuntrarju jidher li l-attur dejjem halla lill-konvenuta tgħix fl-imsemmija dar u volontarjament halliha tgħix fiha wara li qaltlu li għandha bzonn iktar zmien, għal liema rikjesta l-attur huwa ta l-kunsens tiegħu mingħajr problemi.

Nonostante s-suespost, il-Qorti tara li f’dan l-istadju jeħtieġ pero’ jiġi ezaminat jekk tali dritt ta’ abitazzjoni esklussiva għandux jingħata *vita durante* jew inkella għal perjodu determinat. Huwa ċar li l-konvenuta ma għandhiex il-volonta’ li titlaq mid-dar matrimonjali u dan minkejja li hija konsapevoli li l-attur għandu d-dritt għal nofs sehem indiviz tal-proprjeta’ in kwistjoni. F’dan il-kuntest issir referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Giovanna sive Jane Bianco vs Carmelo Bianco**, deċiza mill-Qorti tal-Appell fil-25 ta’ Ottubru 2013 fejn ġie mgħallem illi:

“L-Artikolu 55A m’għandux jiġi applikat b’mod li jservi sabiex parti tibqa’ privata ndefinittivament minn dak li jispetta lilha skont il-ligi, partikolarment

---

⁹² Fol. 74 – 75.

⁹³ Fol. 488 – 493, 542 – 543.

filkaz inkwistjoni meta d-dar u l-garaxx huma l-unici assi ta' sustanza li ghandhom il-partijiet. Inoltre, it-tifla m'ghadhiex minorenni, u ghalhekk mhux il-kaz ta' minuri li ser issofri pregudizzju bil-bdil tar-residenza. Min-naha l-ohra pero', f'kazijiet bhal dak in dizamina fejn il-htija tal-firda tkun tirrisjedi unikament fuq parti wahda, hemm lok ghall-applikazzjoni tal-Artikolu 55A b' mod ristrett ghal dak li hu t-tul ta' perjodu li fih il-parti tkun tista' tabita ad esklużjoni tal-parti l-ohra. F'dan il-kaz, l-ewwel Qorti, wara li hadet in konsiderazzjoni l-htija unika tal-konvenut ghal firda, pprefiggiet terminu massimu ta' sentejn. Din il-Qorti thoss li jkun gust li dan il-perjodu jizdied ghal erba' (4) snin, fis-sens li l-attrici u bint il-partijiet ikollhom dritt li jabitaw fil-fond konjugali, inkluz l-uzu tal-garaxx, ad esklużjoni tal-konvenut ghall-perjodu ta' massimu ta' erba' snin, wara liema perjodu l-fond jinbiegh bl-ghamara li hemm fih u r-rikavat jigi maqsum ugwalment bejn il-partijiet."

Dan il-prinċipju gie sussegwentament ikkonfermat riċentament fis-sentenza fl-ismijiet **Donald Pirotta vs Elizabeth Pirotta**, deciza mill-Qorti tal-Appell nhar it-2 ta' Marzu 2018.

Il-Qorti tevalwa li: (i) l-attur nstab hati ghat-tkissir taz-zwieg, stante adulterju u ngurji gravi, (ii) l-attur ghandu introjtu tajjeb minn *Mount Carmel Hospital*, (iii) ghandu residenza alternattiva gewwa "*Flat 1, 3A, Triq Santa Margerita, Siggiewi*" li taghha jhallas il-kera u ilu jaghmel dan sa mill-2015, (iii) il-konvenuta ma nstabietx hatja ghat-tifrik taz-zwieg, (iv) il-konvenuta m'ghandhiex residenza alternattiva u lanqas il-fondi necessarji sabiex takwista fond residenzjali alternattiv, u (v) il-konvenuta fl-affidavit taghha stess talbet illi ghandha tibqa' tghix gewwa l-fond matrimonjali in kwistjoni "*almenu sakemm ibni jispiċċa l-istudji kollha tieghu*".⁹⁴ Fid-dawl ta' dan, il-Qorti temmen li jkun gust illi l-konvenuta rikonvenzjonanti flimkien ma' uliedha u ad esklużjoni tal-attur, tinghata d-dritt ta' abitazzjoni tad-dar matrimonjali ghal zmien massimu ta' hames (5) snin mid-data li din is-sentenza tghaddi in gudikat. Dan il-perjodu huwa bizzejjed kemm ghall-konvenuta sabiex tibda tahseb u ssib residenza alternattiva, u kif ukoll ghall-attur sabiex jaghmel tajjeb ghall-agir adelturuz tieghu fil-konfront ta' martu b'dana illi ma jigix ipprivat ingustament u indefinittivament minn dak li ai termini tal-ligi jappartjeni lilu. Wara dan it-terminu ta' hames (5) snin, il-proprjeta' in kwistjoni ghandha titpogga ghall-bejgh fis-suq miftuh bl-ghamara li hemm fih, bi prezz maqbul bejn il-partijiet jew bi

---

⁹⁴ Fol. 565.

prezz stabbilit permezz ta' *average* ta' valutazzjoni ta' 3 *estate agents* li jingiebu wiehed minn kull parti u wiehed bi ftehim bejniethom b'dan li kull parti jkollha d-dritt li takkwista n-nofs sehem indiviż tal-parti l-oħra għall-istess prezz offrut lil terzi jew għal kwalunkwe prezz ieħor miftiehem bejn l-istess partijiet. Ir-rikavat għandu jiġi maqsum ugwalment bejn il-partijiet.

Fir-rigward tal-pitturi li penga l-attur, l-arloġġ tal-lira, u s-surround system, il-Qorti qiegħda tassenja dawn il-mobbli lill-attur u dan wara li ħadet konjizzjoni tat-talba tiegħu u n-nuqqas ta' oġġezzjoni da parti l-konvenuta. Fin-nuqqas ta' prova li tistabilixxi l-kuntrarju, dawn il-mobbli huma meqjusa parti formanti mill-komunjoni tal-akkwisti. Madanakollu mill-atti ma jirrizultax li l-attur ikkwantifika l-valur tal-istess mobbli u b'hekk il-Qorti tinsab sprovvista minn prova essenzjali sabiex tkun f'pożizzjoni li tikkwantifika dak il-kreditu a favur il-konvenuta rigward l-imsemmija mobbli. Madanakollu il-Qorti hija fi kwalunkwe kaz prekluziva milli tillikwida tali ammont *arbitrio boni viri*, stante li dan il-prinċipju ma jistgħax jiġi addottat fin-nuqqas assolut ta' xi prova rigward l-istess. Għaldaqstant għaladarba l-pittura in kwistjoni hija waħda li penga l-attur stess u barra minn hekk tezisti l-possibbiltà li l-arloġġ tal-lira ġie magħmul minn missier l-attur,⁹⁵ fiċ-ċirkostanzi l-Qorti qiegħda tissolleċita lil partijiet sabiex bil-għajnuna tal-avukati tagħhom u persuni midħla fil-qasam tal-mobbli in kwistjoni, jiftiehem fuq il-valuri tal-mobbli, u dan fi zmien xahar mid-data meta din is-sentenza tgħaddi in għudikat. Fin-nuqqas ta' qbil dwar il-valur tal-mobbli imsemmija fiz-zmien stipulat, il-Qorti tordna li dawn il-mobbli għandhom jinbiegħu mal-kumpliment tal-mobbli l-oħra mal-bejgħ tal-proprjeta' fejn jinsabu. Izda f'kaz li jkun hemm qbil bejn il-partijiet, il-Qorti tordna lill-attur sabiex iħallas lill-konvenuta nofs il-valur tal-mobbli kif miftiehem bejniethom, u dan rappreżentanti sehemha mill-imsemmija mobbli.

7. Beni Parafernali:

Il-partijiet jitlobu lill-Qorti sabiex kull parti tiegħu daww l-assi parafernali li jappartjenu lilha. Minkejja tali talba, kemm l-attur u kif ukoll il-konvenuta jonqsu milli jelenkaw liema huma daww l-assi parafernali. Madanakollu hekk kif ġie spjegat iktar 'il fuq kien hemm zewġ kwistjonijiet li jstgħu jaqgħu taħt assi parafernali u ċjoe: (i) nofs sehem indiviż ta' kull parti mid-dar matrimonjali u,

---

⁹⁵ Tenut kont li missieru jagħmel l-arloġġ tal-lira hekk kif indikat fl-affidavit tal-attur stess, a fol. 74.

(ii) il-polza ta' assigurazzjoni mal-MSV Life bin-numru FP507698 li tappartjeni lill-attur.

A skans ta' ripetizzjoni inutili, l-Qorti tagħmel referenza għas-sitt (6) taqsima ta' din is-sentenza fejn gie spjegat b'mod dettaljat ir-raġuni għaliex id-dar matrimonjali giet meqjusa bħala parti mill-komunjoni tal-akkwisti, u *di piu'* ikkunsidrat ukoll il-kwistjoni tal-polza ta' assigurazzjoni. Fir-rigward tal-polza, il-Qorti tirribadixxi li kienet il-konvenuta stess li kkonfermat ix-xhieda tar-rapprezentant tal-Bank of Valletta plc, u irrilevat li l-attur kellu xi ishma, liema ishma kienu jappartjenu lilu hekk kif dawn ġew mogħtija lilu minn missieru matul iz-zwieġ. In vista tal-konferma da parti l-konvenuta, fis-sitt (6) taqsima ta' din is-sentenza l-Qorti tat il-ġudizzju tagħha sabiex b'hekk dak li huwa kkonfermat bħala parafernali tal-attur jerga' jiġi assenjat lilu.

8. Dar Matrimonjali:

Permezz ta' din is-sentenza l-Qorti qieghda tiddikjara li l-proprjeta bl-indirizz xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx m'għadhiex isservi bħala d-dar matrimonjali tal-partijiet. F'dan ir-rigward il-Qorti ukoll tagħmel referenza għas-sitt (6) taqsima ta' din is-sentenza fejn gie stabbilit id-dritt ta' abitazzjoni tal-konvenuta flimkien ma' uliedha izda ad esklużjoni tal-attur, ġewwa l-fond bl-indirizz surreferit u dan għal zmien massimu ta' ħames (5) snin mid-data li din is-sentenza tgħaddi in ġudikat.

DECIDE:

Għalhekk, għal dawn il-motivi, din il-Qorti qieghda taqta' u tiddeciedi din il-kawza billi:

1. Tilqa' limitatament l-ewwel talba tal-attur, filwaqt li tilqa' l-ewwel talba rikonvenzjonali, u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet, stante li l-ħajja ta' bejn il-partijiet ma għadhiex iktar possibbli għaliex iz-zwieġ tkisser b'mod irrimedjabbli, b'dana illi l-ħtija għat-tifrik taz-zwieġ hija attribwibbli unikament lill-attur stante adulterju u ingurji gravi; Il-Qorti qieghda tindika li n-numru progressiv ta' registrazzjoni tal-Att taz-Zwieġ tal-partijiet huwa 1557/1994, u konsegwentament tordna lir-Registatur tal-Qorti jinnotifika lid-Direttur tar-Registru Pubbliku b'din is-sentenza ta' separazzjoni personali fi zmien tletin (30) jum mil-lum;

2. Tilqa' it-tieni u t-tielet talba tal-attur, filwaqt li tiċhad is-seba' talba rikonvenzjonali, b'dana illi tordna li l-kura u kustodja tal-minuri E F B għandha tibqa' fdata liz-zewġ partijiet b'mod kongunt u l-minuri għandu jibqa' jirrisjedi mal-omm; Tordna li l-attur għandu jkollu aċċess versu l-minuri kif elenkat fit-taqsimu numru erbgħa (4) ta' din is-sentenza li titratta l-*"Kura, Kustodja, Aċċess u Manteniment tal-Minuri"*, b'dana illi l-minuri jista' jkun fil-prezenza ta' dik il-persuna li l-attur jkollu jew għandu relazzjoni stabbli, salv li jiġu rispettati l-kundizzjonijiet imposti fit-taqsimu numru erbgħa (4) ta' din is-sentenza;
3. Tiċhad ir-raba' u s-sitt talba tal-attur, filwaqt li tilqa' it-tieni talba rikonvenzjonali, u tapplika *in toto* fil-konfront tal-attur biss is-sanzjonijiet kollha elenkati f'Artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili ta' Malta;
4. Tilqa' limitatament il-ħames talba tal-attur, u kif ukoll it-tielet u r-raba' talba rikonvenzjonali, billi xxolji u tillikwida l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-paritjiet, b'dana illi d-divizjoni u l-assenjazzjoni għandha tkun skont il-provediment tas-sitt (6) taqsimu ta' din is-sentenza, u ċjoe' *'It-Terminazzjoni u d-Divizjoni tal-Komunjoni tal-Akkwisti'*; madanakollu tastjeni milli tiddeċiedi rigward in-nomina ta' nutar u kuratur f'dawn il-proċeduri skont l-istess talba taz-zewġ partijiet u b'hekk tgħaddi sabiex tastjeni ukoll milli tieħu konjizzjoni tal-ħames talba rikonvenzjonali;
5. Tastjeni milli tieħu konjizzjoni tas-seba' talba tal-attur u s-sitt talba rikonvenzjonali;
6. Tilqa' t-tmien talba rikonvenzjonali, u tordna illi l-konvenuta flimkien ma' uliedha u ad esklużjoni tal-attur, tingħata d-dritt ta' abitazzjoni tad-dar matrimonjali għal zmien massimu ta' ħames (5) snin mid-data li din is-sentenza tgħaddi in ġudikat, fejn wara dan it-terminu ta' ħames (5) snin, il-proprjeta' in kwistjoni għandha titpoġġa għall-bejgħ fis-suq miftuħ;
7. Tilqa' limitatament id-disa' talba rikonvenzjonali, u tordna illi fir-rigward tal-minuri E F B, l-attur iħallas lil konvenuta s-somma ta' mitejn Ewro (€200) kull erba' ġimgħat u dan oltre nofs l-ispejjeż relatati mas-saħħa, edukazzjoni u attivitajiet extra-kurrikulari. Dan il-manteniment jogħla kull sentejn skont

l-indiċi tal-ġholi tal-ħajja u jista' jitnaqqas direttament minn kwalsiasi paga, introjtu jew benefiċċju soċjali li tista' jipperċepixxi minnu l-attur. Bl-applikazzjoni tal-Artikolu 3B tal-Kodiċi Ċivili, l-attur huwa obligat li jhallas manteniment għal E F B sakemm il-minuri jagħlaq l-eta` ta' tmintax (18)-il sena. Madanakollu fl-eventwalita` li l-istess minuri jagħzel li jibqa' jistudja fuq bażi full-time wara li jilħaq l-eta` maġġorenni, il-manteniment għandu jibqa' jithallas sakemm il-minuri jagħlaq l-eta` ta' tlieta u għoxrin (23) sena jew sakemm item l-istudji tiegħu, skont liema eventwalita` tavvera ruħha l-ewwel. Jekk it-tifel jagħzel li jmur jgħix għal rasu wara li jsir maġġorenni, il-manteniment jithallas direttament lilu. Kwalunkwe benefiċċju soċjali in konnessjoni mal-minuri, inkluz children allowance għandu jkun perċepibbli mill-konvenuta għan-nom tal-minuri; fir-rigward tal-manteniment għal konvenuta, tordna li f'dan l-istadju u *rebus sic stantibus*, ma tarax li l-konvenuta għandha tipperċepixxi manteniment minn għand l-attur u dan għaladarba hija finanzjarjament indipendenti u m'għandha l-ebda impediment milli taqla' l-għixien tagħha b'mod indipendenti bħalma għamlet għal dan l-aħħar zmien. Madanakollu u fi kwalunkwe l-kaz, il-Qorti tikkjarifika li minkejja tali ordni, dan ma għandux ifisser li l-konvenuta qiegħda b'xi mod tiflew il-jedd tagħha li fil-futur titlob manteniment minn għand l-attur u dan f'kaz ta' tibdil fiċ-ċirkostanzi li jikkonstringu lill-konvenuta titlob lill-zewġha għajnuna finanzjarja permezz ta' manteniment.

L-ispejjeż kollha tal-kawza għandhom ikunu sapportati mill-attur.